

ERDÉSZETI LAPOK

LXXVIII.
ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
K Ö Z L Ö N Y E

10.
FÜZET.

KIADJA AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Megindították 1862-ben Wagner Károly és Divald Adolf

Felelős szerkesztő és kiadó:

DR. ING. MIHÁLYI ZOLTÁN

Megjelenik minden hó 15-én.

Előfizetési díja: egész évre 24 P, erdészeti altiszteknek 12 P.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai a tagdíj fejében kapják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapesten, V., Alkotmány-utca 6 sz. II. emelet.

(Tavbeszélő: 123-722.)

A tűzifa árkérdése.

Bár a bizonytalanság, amelyről augusztusi lapszá-
munkban írtunk, egyáltalán nem szűnt meg, szükségesnek
tartjuk olvasóinkat a mai helyzetről tájékoztatni.

Augusztus hó 24-én félhivatalos közlemény jelent meg
az összes napilapokban a következő szöveggel:

„A m. kir. kormány a tűzifára vonatkozólag a mai
napon életbeléptetett fuvardíjvisszatérítéssel lehetővé tette,
hogy az I. o. bükk hasáb tűzifa ára vagóntételben, budapesti
paritásban 300.— pengőben alakuljon ki.

A bükk hasáb tűzifa ára irányítólag hat az egyéb fa-
nemek áaira is és így szükségesnek látszik, hogy úgy az
erdőbirtokosok, mint a kereskedelem és a fogyasztóközönség
tájékozódást szerezzenek a bükk hasábfa ársökkenése kö-
vetkeztében az egyéb fanemekben előálló aránylagos árkiala-
kulásról.

Ezek az árak az egyéb fanemekre a következők:

	Hasáb és hasí- tott dorong	Dorong és tuskó	Vékony dorong	Hántolt fa
Bükk és gyertyán	300	280	250	—
Cser, tölgy, kőris és akác	290	270	230	—
Egyéb keményfa	270	250	220	—
Tölgy és cser hántolt fa	—	—	—	300
Fenyő	270	240	—	—
Egyéb lágy lombfa	250	220	—	—

A felsorolt árak vagóntételekben vásárolt elsőosztályú tüzifára vonatkoznak budapesti paritásban. A másodosztályú tüzifa ára 10%-kal alacsonyabb.

A m. kir. kormány a tüzifa árának a fentebbi árnívón való kialakulása útján a fogyasztóközönség széles rétegeinek érdekében hozott intézkedéseinél természetesen számít arra, hogy az érintett termelők és kereskedők részéről is a komoly cél érdekét megbecsülő közreműködést fog tapasztalni a gazdasági körülmények által minden tekintetben indokolt fentebb jelzett árnívó kialakulása körül s ezért egyelőre nem szándékozik kényszerítő rendelkezésekhez nyúlni.

A félhivatalos közlemény nem rendelet és csak annak utolsó bekezdése tartalmaz némi utalást az esetleges kényszerítő rendelkezésekre.

A tüzifaárakat érintő másik rendelkezés a m. kir. miniszteriumnak a hivatalos lap szeptember 2-i számában megjelent 8300/1939. M. E. sz. rendelete, amelynek szövege a következő:

„A m. kir. miniszterium az 1939:II. t.-c. 112., 113. és 114. §-ai, valamint az 1920:XV. t.-c. 9. és 11. §-ai és a 2220/1938. M. E. számú rendelet 3. §-a alapján a következőket rendeli: 1. §. A következő §-okban foglalt korlátok között iparcikkek, valamint gazdasági termények és termékek legmagasabb árának (1920:XV. t.-c. 1. §. 1. pontja) az 1939. évi augusztus hó 26. napján fennállott árat kell tekinteni, feltéve, hogy az illetékes hatóság ennél magasabb árat nem engedélyez.

Az első bekezdésben említett árat kétség esetében az Árellenőrzés Országos Kormánybiztosa állapítja meg. 2. §. Az 1. §. hatálya az iparcikkek, valamint a bányászat és az erdőgazdaság termékei közül minden közszükségleti cikkre kiterjed. 3. §. A mezőgazdasági termények és termékek közül az 1. §. hatálya a következőkre terjed ki: 1. búza, rozs, kétszeres árpa, zab, tengeri; 2. az 1. alattiak őrleményei; 3. sertészsír, háj és szalonna; 4. szárazfőzelék, még pedig: bab, borsó és lencse; 5. burgonya; 6. tej, vaj; 7. korpá, takarmányliszt, répaszelet, melasz, olajpogácsa; 4. §. Azt, hogy valamely iparcikket közszükségleti cikknek kell-e tekinteni, két-

ség esetén az Árelenőrzés Országos Kormánybiztosa állapítja meg. 5. §. A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba. Budapest, 1939. évi szeptember hó 2-án. Gróf *Teleki Pál* s. k., m. kir. miniszterelnök.

Ez a rendelet az erdőgazdaság közszükségleti cikknek tekintendő termékeire az augusztus 26-án érvényben volt árat jelöli meg legmagasabb ár gyanánt.

Amint előző lapszámunkban is jeleztük, kértük a földművelésügyi miniszteriumtól annak a közlését, hogy az erdőgazdaság mely termékeit kívánja közszükségleti cikknek minősíteni.

Válasz ezideig nem jött.

Kétségtelen azonban az, hogy a tűzifát a kormányzat eddig is közszükségleti cikknek minősítette.

Erre tehát feltétlenül érvényesek az augusztus hó 26-i árak.

Mivel ezek az árak köztudomás szerint nem egyeznek az augusztus hó 24-én kiadott félhivatalos közlönyben foglalt ártételekkel, egyesületünk a kormány-rendelet 1. §-ának (2) bekezdése értelmében megkereséssel fordult az Árelenőrzés Országos Kormánybiztosához.

Választ még erre a megkeresésre sem kaptunk.

Sajnálattal állapítjuk meg, hogy a rendelet szövegezése egyáltalán nem tiszta, mert pl. sehol sem mondja meg azt, ki állapítja meg valamely erdőgazdasági termékről, hogy az közszükségleti cikk-e vagy sem. A 4. §. ugyanis csak az iparcikkekre vonatkozólag adja meg az Árelemzés Országos Kormánybiztosának ezt a jogot.

Ugyancsak hiányzik a rendeletből annak a megjelölése, hogy az 1. §. (1) bekezdése értelmében előfordulható magasabb ár megállapítása tekintetében kit kell illetékes hatóságnak tekinteni.

Véleményünk szerint a rendeletnek megfelelően, minden birtokos és termelő teljes joggal tarthatja eladásainál azt az árszintet, amit augusztus hó 26-án elért.

Érthetőnek tartjuk, hogy ez a rendezetlen és bizonytalan állapot nem lelkesíti túlságosan a gazdaságokat a termelés fokozására.

És mi mégis azzal a kéréssel fordulunk összes tagjainkhoz és olvasóinkhoz, méltóztassanak elkövetni mindent, hogy a termelésben visszaesés ne álljon elő.

Nem merjük biztosan állítani azt, hogy a termelés feltétlenül jövedelmező lesz, mert hiszen az elkövetkező intézkedéseket, a várható helyzetet nem ismeri senki.

Egyet azonban érzünk s ez az, hogy *a termelés fenntartása, sőt lehető fokozása ma elsőrendű nemzeti és hazafias kötelesség.*

Kötelességünk elsősorban a téli időn át munkát adni annyi kéznek, amennyinek csak lehet.

Kötelességünk ezen kívül gondoskodni arról is, hogy az ország tűzifa ellátását a magunk részéről, amennyire csak lehet, biztosítsuk.

Elismerjük azt, hogy a félhivatalos nyilatkozatban megállapított árak keretén belül a termelések egy része a maga számadását csak nehezen, vagy egyáltalán nem találja meg.

Bizunk azonban abban, hogy a kormányzat módját fogja ejteni annak, hogy az erdőgazdaság jogos igényét kielégítse különösen akkor, ha meggyőződik arról, hogy az erdőgazdaság áldozatot nem kímélve, iparkodik a közellátásból kivenni a maga részét.

Biró Zoltán.

*

Die Preisfrage des Brennholzes. Von Z. Biró.

Verf. spricht ob der Unsicherheit des Marktes — die auch durch die letzten Regierungsschritte nicht behoben wurde — seine Bedenken aus und betont die Wichtigkeit der störungslosen Versorgung.

*

La question du prix du bois de chauffage, par Z. Biró.

Analyse succincte de la situation actuelle.

*

The Price of Fire-Wood. By Z. Biró.

A short discussion of the present position.

Az akác tenyésztése a nyírségi futóhomokon.*

Írta: Dr. gróf Forgách Balázs.

Egyesületünk vezetőségének megtisztelő felszólítása folytán előadásom keretében az akácerdő telepítésének és művelésének a gazdaságomban bevezetett *olyan újabb rendszerét* ismertetem, amely — a gazdasági és szociális életünket érintő számos egyéb előnyös és nagyjelentőségű kihatása mellett — elsősorban is *magának az akácerdőnek biztosítja*, az eddigi szokásos eljárásokat felülmúlóan, *a lehető legelőnyösebb növekedési és fejlődési lehetőségeket*, egyúttal azonban az erdőbirtokosnak is az elérhető *legmagasabb közvetlen és közvetett jövedelmezőséget*.

Az eljárás lényege: *az akácnak olyan tág kötelékben és ezen belül olyan megfelelő csoportosításban való ültetése*, amely a *talaj rendszeres mezőgazdasági megművelését lehetővé teszi* mindaddig, amíg a csemeték, illetőleg fácskák gyökerei annyira erőteljesekké nem válnak és olyan mélyre le nem hatolnak, hogy a talaj tápanyag- és főleg nedvkészletét a megtelepülő gyomnövények már nem vonhatják előlük el. A fiatal akáctelepítésnek ugyanis, — amely egyébként a gyümölcsöshöz hasonlóan a legesekélyebb károsodás nélkül eltűri maga alatt a legtöbb kulturnövény termesztését — ezek a gyomok szinte egyedüli növényi ellenségei, úgy hogy a sikeres *telepítés legfontosabb előfeltétele: a talajnak a telepítés első éveiben a gyomnövényektől való tisztántartása!* Ezeknek megtelepedését és rohamos elterjedését egymagában véve *semmiféle sűrű hálózatban való ültetéssel nem tudjuk megakadályozni*, (még a kefesűrűen növő sarjfiatalosokban is sűrű gyepp szokott megtelepedni) — hanem egyedül a talaj gyakori és rendszeres megmunkálása által.

Az akác a talaj tápanyagkészletével szemben meglehetősen igénytelen. Nitrogénszükségletét tudvalevően a levegőből vonja ki, sőt azzal még a talajt is dúsan telíti, bámulatosan élelmes gyökérzetével pedig még a silány

* A szerzőnek az Országos Erdészeti Egyesület debreceni közgyűlésén tartott előadása.

homoktalajokban is — a saját szükségletét messze felülmúlóan — kálit, foszfort és egyéb talajsókat tár fel. A talajnak tápanyagokban ilymódon való gazdagítása már a telepítés harmadik-negyedik évében is szembetűnően megállapítható.

Nagyon *igényes* ellenben az akác a talaj víztartóképességével és mikroorganikus életével szemben! Ilyen irányú kívánalmát ismét csak a talaj *minél gyakoribb forgatásával és megmunkálásával* tudjuk kielégíteni. Homoki gazdák előtt már rég ismeretes, hogy egy kapálás felér egy esővel! A mikroorganikus élet kifejlődésének pedig szintén a talaj minél alaposabb szellőztetése az egyik legfontosabb előfeltétele.

A feltalaj ilyen rendszeres megművelésével, a szántással, kapálással az akácot kényszerítjük, hogy a telepítés első éveiben *gyökérzetével* a száraz, poros legfelső talajréteg helyett *a mélyebb és üdőbb alsóbb rétegekben* helyezkedjék el; ez igen fontos körülmény! Végül pedig — különösen dombosabb vidéken, ahol az esővíz az oldalakon egyszerűen leszaladna — éppen ez a talajmegmunkálás teszi lehetővé, hogy a lehulló csapadék ez *alsóbb talajrétegbe* egyáltalán behatolhasson.

A talajnak az első években való *szántóföldi megművelését lehetővé teszi* elsősorban magának az akácnak az a természetes *igénye, amellyel rohamosan terjedő gyökérzetének, úgyszintén az igen sok levegőre és napfényre éhes lombozatának* — amely még a saját beárnyékolását sem tűri — *tág teret követel.*

Ne tévesszen meg bennünket ebben a tekintetben a fiatal akác-sarjerdők feltűnően erőteljes fejlődése. Ezeknél ugyanis az egész talajt behálózó és mélyreható erőteljes gyökérzet már meg van, kifejlesztése céljából tehát nem kell a talajt megmunkálnunk és a gyomoktól tisztán tartanunk. Ez az erőteljes növekvés azonban csak az első években tart, mert már a 4—5. évtől kezdve csak folytonos és igen gyakori áterdölésekkel tudunk az egyes faegyedeknek kellő növé-teret és az egész állománynak megfelelő növekvést biztosítani. Az előhasznalatoknál így

jelentkező bevételi többlet viszont nem kárpótol azért a jövedelem-csökkenésért, amely a sarjeredetű állományoknál mindig beáll, mert a törzsek görbén nőnek, bélkorhadtak lesznek, míg az ültetett és jól ápolt akácerdők egészségesek, szépnövésűek maradnak.

A *Coburg*-féle akáctermési táblázat kimutatása szerint is a fatömeg évenkénti növekedése következetesen fordított arányban áll az egy holdon lévő faegyedek számával! Mindenki, aki figyelte hazánk akácerdeit, tapasztalhatta azt is, hogy a sűrű hálózatban ültetett és meghagyott erdők szélein álló fák mennyire erőteljesebben nőnek, mint a csak pár méterrel beljebb lévőek, ahol a fák egymást akadályozzák fejlődésükben.

Már ez a néhány kiragadott gyakorlati példa is igazolja, hogy az *akácfa természete az erőteljes növekvéshez szabad állást kíván*. Csak ilyen viszonylagos szabad állásban építhet megfelelő alakú egészséges koronát, egyenesen felfelé törő vezérággal, a levegő s napfény után messze kinyuló oldalágakkal, amelyekkel önmagát nemesak biológiai, de fizikai értelemben is egyensúlyban tudja tartani.

Arra vonatkozóan, hogy az elmondottak alapján végeredményben milyen tág kötelékben ültessük az akácot, általános irányelveként kimondhatjuk: *helyes az az eljárás, amelynél állományápolás céljából tisztítást, vagy áterdölést mindaddig nem kell végeznünk, amíg a kiveendő faanyag komolyabb gazdasági értéket nem képvisel*.

Fél évszázadot is meghaladó gyakorlati megfigyelés eredményeként megállapítható, hogy a Nyírség futóhomokján a legjobban az a hálózat vált be, amelynél 1—1 elültetett csemetének már az első évtől kezdődően is *1 négyszögölnyi növényteret van*. Ilyen ültetés mellett a teljes koronazáródás a 4—5., az első áttisztítás szükségessége pedig a 7—8. évben áll be, amikor kat. holdanként már 2 ürm. fa értékének megfelelő jövedelem szokott jelentkezni.

Néhai gróf *Forgách László* nagybátyám mándoki uradalmában, amelynek akkoriban az én jelenlegi birtokom is tartozéka volt, már a múlt század 70-es évei óta öles hálózatban telepítették és nyitották fel a több ezer holdat kitevő

akácerdőket. A közökben az ültetés első 3 évében és *részes munkásokkal* — akiknek egyúttal a csemeték gondozását is el kellett vállalniok — főleg kapásnövényeket termeltek. Az egyes erdőrészeket, a tarvágás útján történő kitermelésük és a tuskók teljes kiszedése után, 3 évig tisztán mezőgazdaságilag használták, majd pedig az előbb leírt módon és köztes használatlaltal akáccal újból beerdősítették.

Ez az ültetési és erdőművelési rendszer, amely az 1911-ben készült uradalmi üzemtervnek is mindenben alapjául szolgált, igen jól bevált. Az erdő fejlődése és jövedelmezősége általában jóval túlhaladta az ország többi részén más eljárással kezelt, de hasonló termőképességű talajokon levő akácerdők fejlődését és jövedelmezőségét. Kellő gondos kezelés mellett még a leggyengébb, V. osztályú termőhelyek is átlagban 6 ürm. évenkénti fatömegnövekedést hoztak kat. holdanként!

Hogy ez az újszerű elveken nyugvó erdőművelési eljárás, amely a szabványos és addig szokásos rendszerek alapelveitől („minél sűrűbb hálózatban való ültetés, a talaj megkötése és mielőbbi teljes beárnyékolása, talajnyugalom stb.“) annyira eltér, kipróbálás alá került és egy nagyobb uradalomban tartósan, majd üzemtervi alapon is, rendszerré vált, az uradalom régi erdőtisztjein kívül, tudomásom szerint *Kiss Ferenc* Öméltóságának, továbbá az uradalmi erdőüzemtervet készítő néhai *Kallivoda Andornak* az érdeme.

Azt pedig, hogy e rendszer mellett *nemcsak az erdőbirtokos* egyoldalú és néha talán rövidlátó gazdasági és pénzügyi szempontjai, hanem legalább is *egyenlő mértékben a tudományos erdőművelés kívánalmai is érvényre jutnak*, néhai *Vadas Jenő* professzor munkájával igazolhatom. „Az akác monographiája“ című művében ugyanis az akácerdő helyes telepítésének és kezelésének előfeltételeiül ugyanazokat a körülményeket sorolja fel pontról-pontra, amelyekre fentebb rámutattam, kezdve a talajnak 2—3 évi köztes-műveléssel nyújtott szellőztetésétől egészen az 1 négyszögölnyi csemetekénti növőtér szükségességéig.

Magam is, midőn ezelőtt 20 évvel birtokomat és azon néhány száz hold közepes korú akácerdőt átvettem, azonnal hoz-

záláttam, hogy a haszonbérletől visszaváltott legsilányabb minőségű, több száz holdra rugó futóhomokon akácerdőt telepítsek, még pedig a kipróbált módszer szerint, amelynek helyességét mind a gyakorlati tapasztalat, mind a tudományos megállapítás igazolták. Amennyire csak lehetett, mindig személyesen irányítottam és ellenőriztem a telepítési és kezelési munkálatokat és ezt a gondosságomat bőségesen meg is jutalmazta a feltűnően erőteljes növekvésű erdő.

Az éveken át tartó, állandó mefigyelések és a jelentkező hiányok folytonos kiküszöbölése közepette azonban meg kellett állapítanom, hogy ebben az évtizedes rendszerben *a további tökéletesítésnek még igen sokféle lehetősége, sőt szükségessége is rejlik!* Az öles hálózatban való ültetés ugyanis csak a telepítést megelőzően tette lehetővé a talaj felszántását. A második évben a burgonyát már csak kézi-
kapával kissé megbolygatott földbe raktuk, a harmadik évben pedig minden előkészítő talajmunka mellőzésével a kiszedett burgonya helyére rozstot vetettünk és azt csak kissé elgereblyéztük. A tengeri és burgonya kapálása és töltögetése az első két évben némileg tisztította és szellőztette ugyan a talajt, de *a legfontosabb, a talajnak ekével való tényleges átforgatása, elmaradt.* Azonkívül pedig ez a hiányos talajművelés is csak az első két évre szorítkozott, holott az ültetés szemelláthatóan még a harmadik évben is nagyon megkívánta volna azt, amikor pedig már csak rozstot vetettünk közéje.

Ebből a felismerésből kiindulva olyan ültetési hálózat megvalósítására és kipróbálására törekedtem, amely egyrészt lehetővé teszi *a csemeték közeinek ekével való megszántását,* másrészt pedig *a kapás köztes-termelésnek* legalább még egy évvel való *meghosszabbítását.*

Így jutottam el ahhoz a megoldáshoz, hogy az eddigi 2 m sor- és 2 m csemetetávolság helyett, 4 m sortávolságot és csak 1 m csemetetávolságot vettem. Számszerint tehát pontosan ugyanannyi csemetét ültettem el holdankint, mint a régi bevált rendszernél; a 4 méteres sorközök azonban lehetővé tették a rendszeres szántást az ültetést követő években is.

Ha egyáltalán még kétség merülhetne fel aziránt,

hogy az akáctelepítés talajának megművelése célszerű és szükséges-e, úgy azt ennek a kísérletemnek gyakorlati eredménye feltétlenül eldöntötte. A telepítés első évében a csemeték épp úgy fejlődtek, mint a régi rendszer mellett. (1. sz. kép) A második évben végzett talajforgatás, illetve szántás által azonban a csemeték már kétszeres növekvést értek el. (2. sz. kép) Ugyanez ismétlődött, sőt fokozódott a harmadik évi szántás és kapálás után is, amennyiben egyenesen a magasba törő, sudár és erőteljes törzsképződés mellett a szépen fejlett koronák a 4 méteres sorközök felett záródni kezdtek! (3. sz. kép) Egyik 1936 tavaszán ilyen eljárással telepített fiatalos ma már szinte teljes koronazáródást mutat és egy sokkal jobb minőségű talajon álló, jól kezelt, 7—8 éves akácerdő benyomását kelti.

Az 1937. év tavaszán már némileg módosítottam és úgy látom, ezáltal még tovább tökéletesítettem ezt az ültetési módot, amennyiben ettől az évtől kezdve már *nem egyes, hanem páros sorokat ültetek*. Ezeknek a páros soroknak a belső szélessége fél öl, a csemetetávolság — hármaskötés mellett — 1.5 m, egymástól pedig ezek a kettős sorok 2 ölnyi távolságra vannak. A csemeték száma így valamivel még több, mint az öles hálózatban való ültetésnél, a csemeték növekedése pedig látszólag még fokozódott, úgyhogy egyelőre ezt a köteléket kell olyannak tekintenem, amely *a kitűzött célt a lehető legjobban megközelíti*. Az öles hálózatban való ültetéshez viszonyítva *az új módszer már az első években is legalább 50%-kal erőteljesebb és egyenletesebb növekedést mutat*. Miután az akác növekedésére az első évek erőteljes fejlődése egészen a vágásra érett korig igen nagy kihatással van, a jó növekedés remélhetőleg mindvégig meg is marad.

Az eddig kifejtettek természetesen csak azt a keretet ismertették, amelyen belül rendszeres munkával és gondos kezeléssel a legjobbat kihozhatjuk. *A lényeg maga éppen a kitartó, gondos munka*, amellyel más erdőművelési eljárások mellett is nagyon jelentős és szép eredményt érhetünk el, míg *anélkül*, a legtökéletesebb rendszer mellett is, *csak silány állományt nyerünk*.

1. sz. kép. Egyéves akác-ültetés szántása ősszel.

2. sz. kép. Kétéves akácos. (Telepítése: 1937 III., a felvétel 1939. május hónapban készült.)

3. sz. kép. Hároméves akácos záródása. (Telepítése: 1936. III., a felvétel 1939 május hónapban készült.)

Ez a rendszeres és gondos munka már a beültetendő terület kellő előkészítésével kezdődik. Ha a terület már előzően is akácerdő volt, úgy a *kitermelés után legalább és feltétlenül 4 év szükséges, míg a talaj a kizárólagos mezőgazdasági művelés útján a gyökérmaradványoktól és sarjhajtasoktól annyira megtisztul és átszellőződik, hogy a rákövetkező akácültetés ismét szépen és tartósan fejlődhetik.* Ennek az erdőtörvény által is elfogadott váltógazdaságnak a segítségével elérjük azt, hogy az akác ne fárassza, ne élje ki maga alatt a talajt, amire az akácerdő ellenesei olyan szívesen szoktak hivatkozni. Ugyanakkor azonban már a 15—20 éves akácerdő is annyira megjavítja még a legsoványabb homoktalajt is, hogy az 6—8 éven át szinte bácskai terméseket ad. A helyes erdőművelés szempontjai itt tehát ismét találkoznak az erdőbirtokos jogos gazdasági érdekeivel.

Ha olyan, előbb csak mezőgazdasági célt szolgáló, területet szándékozunk akáccal betelepíteni, amely annyira kizsárolt, vagy eredetileg is annyira silány minőségű, hogy már burgonyát és rozsot sem terem kielégítően, úgy az ilyen területet a telepítést megelőzően legalább annyira meg kell javítanunk, hogy az akác legelemibb létszükségleteit — a talaj bizonyos fokú víztartóképesége és mikroorganikus élete által — biztosítani tudja.

Szerencsére egyetlen talajféleség nem javítható olyan könnyen és gyors eredménnyel, mint éppen a homok. A legjobb trágya erre a célra természetesen az *istállótrágya* lenne, amelyet az akác nemcsak közvetlenül hálál meg esodás fejlődéssel, még a legmagasabb homokbuckák tetején is, hanem azzal is, hogy ez a kedvező hatás — éppen a talaj mikroorganikus életének erőteljes és tartós megindítása által — tartósan meg is marad. Istállótrágya azonban, különösen homoki gazdaságban, soha sincs elegendő mennyiségben, és ezért a különböző természetű homokok igényeinek megfelelő *zöldtrágyázással* javíthatjuk meg legkönnyebben talajainkat. A Nyírségen természetesen a csillagfürt, teljes virágában alászántva, jön elsősorban tekintetbe. A legszegényebb homokokon még ezt megelőzően, korán és ritkán vetett rozsnaak zölden való alászántásával kell a talajt a hatékonyabb zöld-

trágya-növények számára (csillagfürt, mézkerep, szöszös-bükköny stb.) előkészíteni.

A talaj megjavítására fordított befektetés csak látszólag tűnik fel soknak és feleslegesnek. A hegyvidéki erdők felújítása rendszerint jóval nagyobb befektetést igényel és azt csak igen hosszú idő múlva szolgáltatja vissza. Itt pedig elsősorban is olyan sivár és terméketlen talajokról van szó, amelyeken rendes mezőgazdasági művelést is igen nagy költséggel, vagy egyenesen ráfizetéssel lehet csak végezni. Egy erőteljesen növvő akácerdő telepítése által viszont a birtokos már 15 év után is a legjobb minőségű búza- és répa-termőföldek jövedelmét érheti el, de egyúttal a földje értékét is — nagyon óvatosan becsülve — legalább megháromszorozza. A trágyázás költségei azonfelül, a köztes termelés útján, már a telepítés első éveiben megtérülnek. Mindezekre való tekintettel és figyelemmel arra is, hogy az akác milyen bámulatos növekedési többlettel hálálja meg a jobb termőerőben lévő földeken való telepítést, megállapítható, hogy még a közepes termőerejű földek talajjavító előkészítése is bőséges haszonnal jár.

Az istálló-, vagy zöldtrágya útján való talajelőkészítést azonban ajánlatos még a telepítést megelőző évben vetett termény alá adni, amely lehetőleg rozs legyen. Ennek a tarlóját minél korábban buktassuk alá, de mindenesetre még az őszi folyamán szántsuk meg, hogy a talajbeéredés megindulhasson és a téli csapadék minél mélyebbre hatolhasson a talajba. Tavasszal, amint a föld fagyja felenged, már megkezdhetjük az akác telepítését, de csak *egészséges, erőteljes növésű, dús gyökérzetű, válogatott csemetéket* ültessünk.

Az ültetés a zsinórral előre kijelölt vonalon legalább 2 ásonyom mélységre és kellő bőségű gödörbe történjen, úgy hogy a gyökerek szabadon lóghassanak lefelé és olyan mélyre kerüljenek, ahol a talajt a szelek nem száríthatják ki egykönnyen. A fagyok teljes elmúltával a csemetéket a föld felett 2—3 rügyre vissza kell metszeni. A sorközökbe — az ültetés megtörténte után és legfeljebb 4—5 sorban — tengerit vetünk, amelyet a részes vállalkozók legalább 3-szor

kötelesek megkapálni, hogy ezáltal a talajt a gyomoktól megtisztítsák. A termés teljesen a talaj termőerejéhez igazodik, úgy hogy abban az akáccsemeték jelenléte semmiféle csökkenést nem okoz.

Már a tengeri betakarítása után — ismét a talajbeéredés fokozása céljából — és még az őszi folyamán újra felszántjuk a 4 m-es sorközöket, a páros sorok fél öles közeit pedig felkapáltatjuk. Ugyancsak még a késő őszi, vagy a tél folyamán a telepítés egyik felét fészek-trágyázással tök alá készítjük elő, míg a másik felébe tavasszal burgonyát vetünk.

A harmadik évben, az ugyancsak még őszi felszántott föld azon felébe, amelyben tök volt, burgonya kerül, míg a burgonyával bevetett másik részbe, ismét előzetes fészek-trágyázás után, tököt vetünk. Mindkét évben persze, a termények rendszeres kapálása által, a talajt gyommentesen tartjuk.

A tök és burgonya letakarítása után — amikor már, mint említettem, a 4—5 m magas fácskák koronái a 2 öles közöket általában áthidalják — a közöket ismét felszántjuk és rozssal vetjük be. A rozsz gyökérzete az ilyen korú és erősségű akácfák előtt már nem tudja a szükséges tápanyagot és nedvességet elvonni és az akác kései lombosodása folytán rendszeres időben be is szokott érni. Az aratás után a rozstartlót is azonnal alábuktatjuk (ezáltal a nyári folyamán az erdőtalajt szellőztetjük) és őszi újból bevetjük azt takarmányrozssal, vagy szőszös bükkönnyel, amelyet a következő évben még zölden, tehát mielőtt az akác teljes vegetációja megindulna, lekaszálunk.

Az utolsó évi takarmánytermény learatása után a nitrogénnel telített és a lehulló lombozattal is trágyázott erdőalján hamarosan igen jóminőségű gyepek szokott megjelenni. Ez szintén nem árt már a fának, ellenben eleinte kaszáltság, majd később mérsékelt legeltetés útján igen értékes gazdasági jövedelmet biztosít a homoki birtokosnak, akinek ép a takarmány és legelőhiány okozza a legnagyobb gazdasági nehézséget. Az erdő a minden körülmények között megtelepülő gyepek gazdasági felhasználása által semmit sem veszít, sőt annyiban még előnyére is válik, hogy a fűtermés

hasznosításából nyert trágyát fordítja a birtokos az első években a telepítések talajjavítására. Én legalább így cselekszem.

A legfontosabb, de egyúttal a legháládatosabb feladat az akácerdőnél: a *fiatal csemeték kellő gyámolítása és megerősítése* az első években, egyszóval „a jó gyermekszoba!” Az előbb felsorolt köztes-termelés útján elérendő talajtisztítási és szellőztetési munkálatokon kívül ez a gyámolítás elsősorban maguknak a csemetéknek a kellő és állandó gondozásából áll. Már a telepítés első évében is, a nyár derekán, a csemetéket *egy erőteljes főhajtásra kell megmetszeni*. A második év tavaszán ismét csak egy főhajtást hagyva, *minden oldalvesszőt le kell metszeni és ezt még a nyár folyamán megismételni*. A harmadik évben már csak néhány oldalhajtástól kell a rendszerint síma és erős törzseket megtisztítani és a koronának szabad terjeszkedést kell biztosítani.

Így érjük el az akácnál a kívánatos sudár és egészséges törzsképződést, még ilyen aránylag szabad állás mellett is. Miután a következő években már teljes koronazáródás szokott ennél az újabb ültetési módszeremnél is beállni, a törzsnek a felesleges ágaktól való megtisztításáról maga az akác gondoskodik, mert összes árnyékba jutó ágai elhalnak.

A kellő nagyságú és kiterjedésű korona elérése céljából azonban már a 7. és 8. évtől kezdve nagyon fontos az akácerdőnek minden 2—3 évben való áterdőlése. Az erdő fejlődése akkor a legjobb, ha a záródása nem haladja meg a 0.7—0.8-at. Ennyi szabad térre mindig szüksége van a rohamosan növé akácnak, hogy koronája, tehát tüdeje, erőteljesen tovább fejlődhessen. A kiveendő fák kijelölését tulajdonképpen maga az állomány végzi el, amennyiben minden a szomszédjaitól túlnőtt, beárnyékolt fa a fejlődésében teljesen megáll, élő-halott lesz, fészke mindenféle betegségnek, így elsősorban a pajzstetveknek. A természet ilyen útmutatásának a szem előtt tartásával, körültekintő gondossággal kell azután az egyedenkénti kijelölést elvégeznünk, amit az aránylag ritka állomány nagyon megkönnyít. Az áterdölések alkalmával a tuskók kiszedése és ezáltal a talaj

szellőztetése annyira javára van a fennmaradó állománynak, hogy az az áterdőléssel kitermelt fatömeget már a következő év folyamán hozzáövi a rendes gyarapodásán felül.

A Nyírség talajviszonyai mellett a legeszményibb vágásforduló kétségtelenül 30 év lenne, amelynél a 25 éves korában kitermelt erdő nemcsak viszonylagosan a lehető legnagyobb fatömeget szolgáltatja, de egyben igen értékes épület- és szerszámfát is ad; a további 5 éven át pedig a talaj váltógazdaságban kizárólagos mezőgazdasági művelés alatt állana. Miután azonban — mint fentebb kimutattam — már a régebbi öles rendszer mellett is holdankénti 6—7 ürm. évi növekedés érhető el gondos kezelés mellett, az általam bevezetett újabb eljárás pedig a növekedésnek még további 50—60%-kal való gyarapodására enged következtetni, bátran lehet — legalább is az első — vágásfordulót 20 évben megállapítani, amikor az erdő 15—16 éves korában kerülne vágásra (ekkor már 100—150 ürm. tűzifát és valamelyes szerfát is ad), a talaja pedig szintén 4—5 évig állana tisztán mezőgazdasági művelés alatt.

A mai nehéz és bizonytalan gazdasági és pénzügyi viszonyok mellett döntően esik latba, hogy a gyengébb minőségű szántóföldjeit erdővel betelepítő birtokos már 15 év múlva visszakapja nemcsak a befektetett tőkájének és munkájának, de az időközben elmaradt mezőgazdasági hasznának is a többszörös értékét. Csak a birtokos jogos gazdasági szempontjainak ilyen méltányos figyelembe vétele mellett remélhetjük ugyanis, hogy az Alföld több százezer holdnyi futóhomokját, amelyen eredményes gazdálkodás vagy sehogy, vagy csak igen nagy küzdelemmel folytatható, valóban beerdősítik és ezzel az Alföld fásításának kérdése a kissé túldrága kísérletezések útvesztőjéből végre a komoly gazdasági megvalósulás útjára tér!

Minden gazdasági üzem csak akkor életképes és józan gazda csak akkor hajlandó annak megteremtéséért áldozatot is hozni, ha munkájának gyümölcsét biztosítottnak látja. Az Alföld homokjain kétségtelenül *ez az akácerdő-váltógazdaság jelenti nemcsak a legnagyobb jövedelmezőséget, de egyúttal a homokvidéken elérhető legmagasabb földkultúrát is!*

A homokon való egészséges gazdálkodásnak két legfőbb és szinte elháríthatatlan akadálya: a takarmány- és trágyahiány. Mindkét akadályt szinte önműködően eltünteti az akác-váltógazdaság, amely lehetőséget nyújt mind bizonyos takarmányféléknek köztes-termelésére, mind pedig a köztes-művelés megszűnte után megtelepülő fűnek kaszáló és legelő útján való hasznosítására. Ugyancsak bámulatosan gazdagítja az akác a talaját elsősorban a legdrágább pótolható tápanyagban: a nitrogénben, de ennek megfelelő arányban a többi tápsóban is. A homok tehát nemcsak hogy állandóan megmarad termőerejében, hanem abban még folyton gazdagodik is. Végeredményben tehát az ilyen erdőgazdálkodás mellett a birtokosok több százezer terméketlen homokon önmaguknak és az ország közgazdaságának is, az eddigit többszörösen felülmúló, hasznos, szükséges és komoly gazdasági értékeket termelhetnek, azonfelül pedig birtokuk gazdasági és forgalmi értékét is megsokszorozhatják.

A telepítés első éveiben történő köztes művelés, úgyszintén a kitermelés után következő 4—5 évi tiszta mezőgazdasági művelés, sajátos természeténél fogva, legcélszerűbben *csak részes munkavállalás útján végezhető*. Én ezen a téren azt a rendet vezettem be, hogy a telepítés első 4 évében a köztes-művelés termésének kétharmada, a kitermelést követő 5 éven át pedig a tiszta mezőgazdasági művelés termésének a fele a vállalkozó részest illeti.

Ezekon a földeken az összes gazdasági munkálatok elvégzése, gazdaságom vezetőjének szakszerű irányítása és ellenőrzése mellett, a legkorszerűbb gazdasági elvek szerint történik. A termésátlag is ennek megfelelően egy színvonalon áll a szomszédos és szintén korszerűen vezetett nagygazdaságok termésátlagával! Bár eleinte nehéz volt az egyéni gazdálkodáshoz ragaszkodó gazdákat e központilag irányított munkálatok elvállalására rábírni, ma már nemcsak készséggel végzik, de mindannyian kérik is ezt, sőt ezidén már *közös költségen beszerzett, műtrágyával is előkészített földben nemesített vetőmagvakat is termelnek!*

20 éves vágásforduló mellett tehát *minden 20 hold akác-*

telepítés már megélhetést biztosít 1—7 részes vállalkozó családoknak, mintha csak 4—5 hold jóminőségű szántóföld tulajdonosa lenne.

Hozzá kell számítani ehhez még a részében történő erdei takarmány- és szénakaszálást, legfőképpen azonban az egész tél folyamán adódó magas kereseti lehetőséget, amit a gyakori tisztítások, áterdölések, fakitermelés, tuskókiszedés stb. nyújtanak. Talán felesleges is külön kidomborítanom, hogy a váltógazdaságban kezelt akácerdőket környező falvak és tanyák szegény lakosságának ez az önmagától adódó állandó és biztos kereseti lehetősége *mennyire egybevág a kormány jelenlegi földbirtokpolitikai célkitűzésével.*

Egyik a közelmúltban nálam járt kiváló német erdészszakember mondotta: „*Az Önök homokján ez a termelési rendszer az egyedüli igaz és szociális földreform!*“

Ebből a *magasabb* szempontból, a nemzet termelési és szociális munkarendjébe ilyen nagyvonalúan beállítva, kell tehát ma elsősorban az alföldi homokokon telepített és telepítendő akácerdők művelését néznünk és elbírálnunk. Ekkor látjuk csak egészen világosan, hogy az ilyen homoki erdőművelés nem lehet sem erdőgazdasági, sem tudományos, sem bürokratikus öncél, hanem *az szerves kiegészítő része a homoki mezőgazdasági üzemnek*, amellyel karöltve és egymást kölcsönösen támogatva tudja csak valóban és hatékonyan emelni a nemzet termelési és szociális jólétét.

*

Robinienzucht auf den Flugsandböden des „Nyírség“-Gebietes.

Von Dr. B. Graf v. Forgách.

Die bekannte, im nordöstlichen Teil des ungarischen Tieflandes („Nyírség“) auch praktisch verwertete Erfahrung dass die Akazienpflanzung bei weiterem, sog. Klawter-Verband und 2 bis 3 jähriger landwirtschaftlicher Zwischennutzung (Hackfrüchte) — zufolge der viel besseren Bodenlüftung — gesteigerten Zuwachs liefert, wurde vom Verf. auf seinem eigenen Besitz zu einer besonders erfolgreichen Methode ausgebaut.

Um eine günstigste *Bodenbearbeitung* lange Zeit hindurch zu ermöglichen, werden die kräftigen, einjährigen Pflanzen in Einzel-, oder Doppelreihen mit 4 m Abstand ausgesetzt (die Pflanzenweite beträgt 1.0 m, bei Doppelreihen im Dreierverband 1.5 m)

und die Zwischenstreifen während der mehrere Jahre dauernden landwirtschaftlichen Nutzung gepflügt.

Dadurch und mit Hilfe der späteren, sorgfältigen Durchforstungen wird der Boden an Humus erheblich angereichert, so dass während den, der Rodung des hiebsreifen (25 jährigen) Bestandes folgenden 5 Jahren auch die *landwirtschaftliche Vornutzung* Erstaunliches zu liefern vermag.

An Holz bringt dieses Verfahren dem alten gegenüber einen *Mehrertrag von 80 bis 100 v. H.*

Werden ausserdem auch die obenerwähnten landwirtschaftlichen, weiters die allgemeinen volkswirtschaftlichen und sozialen Vorteile (Nutzbarmachung der unfruchtbaren Sandböden, bzw. ständige und gute Erwerbsmöglichkeit für die Bevölkerung) erwogen, so ist dieser Akazienzucht eine, die waldbaulichen Belange weit übertreffende Bedeutung beizumessen.

•

La culture des robiniers sur le sol sablonneux du Nyirség,
par le comte Dr. B. de Forgách.

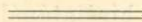
Le traitement appliqué par l'Auteur dans sa propriété repose sur la préparation soignée du sol, rendue possible par le large espacement des jeunes plantes et par l'usage agricole. Les avantages de la méthode, aux points de vue de la sylviculture, de l'économie privée et publique, et du problème social ont une importance extrême.

•

Locust cultivation on shifting sand soils of the „Nyirség“.
By Dr. Count B. de Forgách.

The method applied by the author on his own estate is based on intensive soil working, which is made possible by larger planting distance and carried out by agricultural utilization.

The silvicultural, private and national economical, as well as social advantages of this method are of greatest importance.

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK

OLVASÓINK SZÍVES FIGYELMÉBE!

Az utóbbi időben többször is megtörtént, hogy az *Erdészeti Lapok*-ban névaláírással megjelent közleményeket, vagy könyvbírálatokat az egyesület hivatalos állásfoglalásának minősítették.

Ezzel szemben szükségesnek tartjuk határozottan rámutatni a következőkre:

Az egyesület állásfoglalásának csak azok a közlemények tekinthetők, amelyek az „Egyesületi közlemények” rovatban, vagy más helyen ugyan, de az egyesület alapszabályszerű képviselőjére jogosult személyek együttes aláírásával jelennek meg.

Minden egyéb közlemény csak írójának állásfoglalását, véleményét, vagy törekvését tartalmazza, amivel az egyesület, mint ilyen, nem foglalkozott, így természetszerűleg azzal nem is azonosította magát.

Annál inkább áll ez, mert az *Erdészeti Lapok* mindenkor helyet adott és helyet ad a nem személyeskedő ellenvéleménynek is, ami nélkül egészséges vita el sem képzelhető.

Sem a szaklap céljával, sem a gazdasági fejlődés érdekeivel, de a legegyszerűbb szólás-szabadsággal sem volna összeegyeztethető az, ha a lapban csak olyan közlemények jelenhetnének meg, amelyeket az egyesület nevében állásfoglalásra hivatott szervek (elnökség, igazgató-választmány, közgyűlés) szabályszerűen letárgyaltak.

Különösen a bírálatokra áll az, hogy *minden bírálat csak a bíráló egyéni véleményét képviseli.*

Hiszen igen gyakran látjuk azt, hogy egy-egy cikknek vagy könyvnek két vagy több bírálata között a leglényegesebb dolgokban is jelentős eltérések mutatkoznak.

Tudományos munkák bírálatánál pedig egyenesen képtelenség volna, hogy a bírálatot soktagú testületek gyakorolják, ahol ugyanabban a kérdésben igen sokféle vélemény és meggyőződés alakulhat ki.

Minden névaláírással megjelent közleményért természetszerűleg annak *szerzője*, az aláírás nélkül megjelent cikkekért pedig — amennyiben azoknak íróját meg nem nevezi — a lap szerkesztője a felelős.

Ezeket olvasóink szíves tájékoztatása céljából tartottuk szükségesnek közölni.

Budapest, 1939 október hó.

Az Országos Erdészeti Egyesület nevében:

Biró Zoltán s. k.
ügyvezető.

Báró Waldbott Kelemen s. k.
elnök.

VALASZTMÁNYI ÜLES.

Az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmánya szeptember 9-én ülést tartott, amelynek összehívását a 8300/1939. M. E. sz. kormányrendelet megvitatása tette szükségessé.

Jelen voltak: báró *Waldbott Kelemen* elnök, ifj. gróf *Teleki József* alelnök, *Biró Zoltán* ügyvezető, *Földvály Miksa*, *Kovács Gábor*, vitéz *Marsóy Ferenc*, dr. *Osztrólczy Miklós*, örgróf *Pallavicini A. Károly*, *Papp Béla*, báró *Prónay György*, *Schenkengel László*, *Takách Zsigmond* és *Vuk Gyula* választmányi tagok.

Távolmaradásukat kimentették: dr. *Ajtai Sándor*, gróf *Essterházy Móric*, vitéz gróf *Festetics Kristóf*, báró *Inkey Pál*, gróf *Károlyi Gyula*, *Lády Géza*, vitéz *Lámfalussy Sándor*, *Lengyel Sándor*, *Molicsány Gábor*, dr. *Papp-Szász Tamás*, *Pászthory Ödön*, *Rochlitz Béla*, *Urbánfy Ignác*, *Véssei Mihály* és *Zsombory Ignác* választmányi tagok.

Báró *Waldbott Kelemen* rövid elnöki megnyitója után *Biró Zoltán* ügyvezető ismertette teljes részletességgel a rendeletet, amelynek 1. §-a nem határozza meg, milyen erdőgazdasági termékeket kell közszükségleti cikkeknek tekinteni. Jelentést tett a legutóbbi választmányi ülés határozata alapján készített felterjesztésről és a tűzifaárak tekintetében az árkormánybiztos megkérdezését javasolta.

A választmány beható vita után, amelyhez ifj. gróf *Teleki József*, *Osztrólczy Miklós* dr., báró *Prónay Gábor*, *Schenkengel László* és *Vuk Gyula* szóltak hozzá, úgy határozott, hogy felterjesztésben kéri az árkormánybiztostól a tűzifaárak méltányos megállapítását és a földművelésügyi miniszter úrtól a közszükségleti cikkek tekintendő erdőgazdasági termékek pontos megjelölését.

Az Országos Természetvédelmi Tanács tagjával az egyesület képviselőjében — miután erről a tisztségről ifj. *Teleki József* gróf lemondott — a választmány egyhangúan *Papp Béla* ny. miniszteri tanácsost jelöli.

Az ügyvezető végül jelenti, hogy a „Latorica“ Gazdasági és Ipari Rt. évi 1550 pengő tagdíj mellett az egyesület tagjai közé való felvételét kéri, amihez a választmány hozzájárul.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

Az Államerdészeti Tisztviselők Gyermekének Nevelését Segélyező Alap zárószámadása
az 1937—1938. évről.

I. Zárókimutatás.

Tételszám	A számla megnevezése	Forgalom		Egyenleg		Mérleg		Eredmény	
		Tartozik	Követel	Tartozik	Követel	Vagyon	Teher	Veszteség	Nyereség
		pengő		pengő		pengő		pengő	
1.	Tőke-számla	—	36364·40	—	36364·40	—	37042·43	678·03	—
2.	Mérleg-számla	36364·40	36364·40	—	—	—	—	—	—
3.	Pénztár-számla	11199·50	8356·47	2843·03	—	2843·03	—	—	—
4.	Értékpapír-számla	34·40	—	34·40	—	34·40	—	—	—
5.	Gyümölcsöző tőkék számlája .	34170·24	5·24	34165·—	—	34165·—	—	—	—
6.	Kamatjövedelem számlája . . .	—	1217·79	—	1217·79	—	—	—	1217·79
7.	Járulék- és adomány-számla .	8·02	7821·92	—	7813·90	—	—	—	7813·90
8.	Vegyes-számla	—	—	—	—	—	—	—	—
9.	Segély-számla	7815·—	—	7815·—	—	—	—	7815·—	—
10.	Kezelési költség-számla	538·69	0·03	538·66	—	—	—	538·66	—
11.	Idegen pénzek számlája	—	—	—	—	—	—	—	—
	Együtt	90130·25	90130·25	45396·09	45396·09	37042·43	37042·43	9031·69	9031·69

II. Az 1937/38. évi tiszta jövedelem s az alap és tartaléktőkét megillető $\frac{1}{5}$ rész kiszámítása.

a) Valódi bevételek.

1. Járulékok és adományokból befolyt	7813.90 P
2. Gyümölcsöző tőkék kamataiból befolyt	1217.79 „
3. Vegyes bevételekből befolyt	—
Valódi bevételek összege	9031.69 P

b) Valódi kiadások.

1. Kezelési kiadások	538.66 P
2. Vegyes kiadások	—
Valódi kiadások összege	538.66 P

Összehasonlítás.

Valódi bevételek összege	9031.69 P
Valódi kiadások összege	538.66 „
Tiszta jövedelem	8493.03 P

A tiszta jövedelem $\frac{1}{5}$ -e $8493.03 : 5 = 1698.60$ P.

Maradna tehát kiosztható $8493.03 - 1698.60 = 6794.43$ P.

Mivel pedig a segélyek csak egész pengőben osztatnak ki, 43 fillér is a tőkésítési összeghez csatolandó, ennél fogva az alap és tartaléktőkére esik ebben az évben a szabályzat 17. §-a alapján II. 1699.03 P.

III. Tartaléktőke nyilvántartása.

Maradvány az 1936/37. évről	17.119.97 P
Megszüntetett segélyek	175.— „
Hozzá az 1937/38. évi jövedelem $\frac{1}{5}$ részének a tartaléktőkére eső része	761.80 „
A tartaléktőke maradványa az 1937/38. év végén	18.056.77 P

A segélyek címén kifizetett összegek mindig az előző évi jövedelemből fedeztetnek.

IV. Az alaptőke nyilvántartása.

Maradvány az 1937/38. évről	17.120.— P
Hozzá az 1937/38. évi jövedelem $\frac{1}{5}$ részének az alaptőkére eső része	936.80 „
Az alaptőke maradványa az 1937/38. év végén	18.056.80 P

V. Folyó kezelés.

Tiszta vagy az 1937/38. év végén	37.042.43 P
Levonva az alaptőkére eső részt (IV. szerint)	18.056.80
és a takaréktőkére eső részt (III. szerint)	18.056.77
	36.113.57 „
Marad folyó évi kezelésre V.	928.86 P

VI. Segélyek nyilvántartása.

Az 1937/38. évben az év elején engedélyezett	7.990.— P
Megszüntetés az év folyamán	175.— „
Marad: VI.	7.815.— P
Kifizetés az év folyamán	7.815.— P
Marad hátralék az 1937/38. év végén	
Az 1938/39. évre kioszható	6.794.— P

Budapest, 1938 július hó.

Csik Benedek s. k.

min. számtiszt, az alap számvivője.

E zárszámadást megvizsgáltuk s az alap főkönyvével, számlakönyvével, valamint a számadási okmányokkal egyezőnek és helyesen összeállítottak találtuk.

Budapest, 1938 július hó.

Dr. Ajtai Sándor s. k.
m. kir. főerdőtanácsos.

Zsombory Ignác s. k.
m. kir. főerdőtanácsos.

ritéz Simonkay Gyula s. k.
m. kir. erdőtanácsos.

39704/1938. sz.-hoz.

Megvizsgáltván, helyesnek találtattott.
Budapest, 1938 december 9.

L. Nagy s. k.
XII. 1.

P. H.

Ürmössy s. k.
XII. 1.

JELENTKEZÉS A VADŐRI SZAKVIZSGÁRA.

A vadőri szakvizsga, kellő számú jelentkező esetén, 1940. évi február hó 12—14. közötti időpontban ismét Gödöllőn, a m. kir. Vadászati Hivatalnál fog megtartatni.

A vadőri szakvizsga letételének megkönnyítése céljából a gödöllői m. kir. Vadászati Hivatalnál 1940. évi január hó 29-től kezdődőleg kéthetes előkészítő tanfolyam nyílik meg, melynek végeztével a hallgatók szakvizsgára boesáttatnak. A tanfolyamon való részvétel kötelező.

Azok, akik a vadóri szakvizsgára és tanfolyamra jelentkezni kívánnak, eziránti bélyegköteles kérvényüket *mielőbb*, de legkésőbb 1939. évi december hó 15-ig a m. kir. földművelésügyi minisztérium vadászati osztályához nyújtják be. A kérvény és mellékletei, ha szegénységi bizonyítvány van csatolva, bélyegmentes, ellenkező esetben a kérvény 2 pengős, minden melléklet pedig 30 filléres okmánybélyeggel látandó el.

A hiányosan felszerelt, valamint az elkésve benyújtott kérvények figyelembe nem vétetnek. A szakvizsgára, illetve az előkészítő tanfolyamra csak olyan magyar állampolgárok jelentkezhetnek, akik:

1. huszadik életévüket betöltötték,
2. az elemi népiskola legalább négy osztályát sikeresen elvégezték.
3. erkölesileg nem esnek kifogás alá,
4. legalább három évig megszakítás nélkül vadászatilag megfelelően gondozott vadászterületen, vadászati gyakorlati szolgálatban állottak. (A tényleges katonai szolgálat a vadászati gyakorlati idő megszakításának nem tekinthető.) Nyugdíjas esendőrök, amennyiben legalább tíz évi esendőrségi szolgálattal rendelkeznek, egy és fél éves vadászati gyakorlati szolgálattal is felvehetők.
5. Testi és szellemi fejlettség tekintetében kifogás alá nem esnek.

Az 1—5. pont alattiak igazolására a kérvényhez eredetben, vagy hitelesített másolatban a következő okmányokat kell csatolni:

- ad 1. születési anyakönyvi kivonatot,
- ad 2. iskolai képzettséget igazoló bizonyítványt,
- ad 3. hatósági erkölesi bizonyítványt (amely egy évnél régebb keletű nem lehet),
- ad 4. a három éves vadászati gyakorlati szolgálatot igazoló bizonyítványt,
- ad 5. az ép, erős, egészséges testi és szellemi fejlettséget igazoló hatósági orvosi bizonyítványt.

A folyamodóknak, a legalább 3 évi megszakítás nélküli vadászati gyakorlati alkalmaztatást igazoló bizonyítványt, azon vadászterület tulajdonosa (megbizottja), illetve bérlője állítja ki, akinél alkalmazásban állanak, vagy állottak. Ezen szolgálati bizonyítványban fel kell tüntetni a vadászterület nagyságát kat. holdban, továbbá, hogy a szóbanforgó vadászterület nagy- vagy apróvadás-e? A bizonyítványban foglaltakat a vadászterület, illetve a szolgálat helyére illetékes *járási vadászati tudósítóval, vagy szükség esetén a községi elöljárósággal* igazoltatni kell.

A vadóri szakvizsgát megelőző előkészítő szaktanfolyamra legfeljebb 40 hallgató fog felvétetni.

A felvételnél előnyben részesülnek:

- a) akiknek magasabb az előképzettségük,
- b) kiszolgált katonák (csendőrök),
- c) akik sokgyermekes családból származnak,
- d) akik korábban jelentkeztek.

Folyamodók a felvételtől megfelelő értesítést nyernek.

A tanfolyam ingyenes, a vizsgadíj 30 (harminc) pengő, amely a vizsga napján a vizsgabizottság elnökének kezéhez fizetendő.

A vadóri tanfolyam és szakvizsga tananyagának vezérfonala Illés Nándor nyug. főerdőtanácsos „A vadőr“ című szakkönyve, amely a vezetésem alatt álló minisztérium kiadványa s a minisztérium házikönyvtára útján 1 P vételár (és 20 fillér portókölttség) előzetes elküldése mellett megrendelhető.

A tanfolyam és a szakvizsga tartama alatt a hallgatók díjmentes elszállásolásban részesülhetnek. Élelmezésükről maguk tartoznak gondoskodni. Intézkedés történt azonban, hogy a hallgatók az önköltségi ár (napi mintegy 1.90—2.10 P) megtérítése ellenében, a tanfolyam étkezdéjében meleg élelmezésben részesüljenek.

A díjmentes elszállásolást a felvételi kérvényben kell kérni.

Az étkezés tényleges költségeiről a hallgatók a helyszínen, a díjmentes elszállásolásról pedig a felvételi értesítésben nyernek tájékoztatást.

A szakvizsga, illetve a tanfolyamra vonatkozó bővebb felvilágosításokat — érdeklődés esetén — a m. kir. földművelésügyi minisztérium vadászati osztálya nyújt.

Budapest, 1939. évi szeptember hó 11-én.

M. kir. Földművelésügyi Miniszter.

176.910/1939.

III. B. 3. szám.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 176.817/1939. III. B. 3. számú rendelete a vérfelrissítés céljaira szolgáló kedvezményes áru tenyészvad-juttatás tárgyában.

Valamennyi Vadászati Tudósítónak.

Hazánk apróvadállományának minőségi feljavítása céljából az elmúlt évekhez hasonlóan, az alább felsorolt kedvezményes áru tenyészvadoknak lehetőleg a tavalyinál is szélesebb körökben

való kiosztását határoztam el, az azt igénylő vadászterülettulajdonosok (bérlők) részére.

A közvetlen hozzám, *legkésőbb 1939. évi november hó 20-ig felterjesztendő bélyegmentes igénylésnek* (ürlap szükség esetén a vezetésem alatt álló minisztérium vadászati osztályánál igényelhető) az alábbi adatokat kell tartalmazni:

1. Az igénylő nevét, foglalkozását, lakhelyét (megye, város, község, utca, házszám),
2. a vadászterület helyét (megye) és annak nagyságát (kat. holdban),
3. az igényelt élővad fajtáját, ivararányát, mennyiségét.

Az igényelhető élővad fajtáját, ivararányát, valamint árát az alábbiakban állapítom meg:

	Pengő
1. Kan-nyúl, darabonként	3.—
2. Nőstény-nyúl (10 darabnál több nem igényelhető), darabonként	10.—
3. Nyúl (1:1 ivararányban), páronként	11.—
4. Fácánkakas, darabonként	4.—
5. Fácántyúk, darabonként	4.50
6. Fácántörzs (1 kakas + 3 tyúk) törzsenként	16.50
7. Fogoly, páronként	3.50

Nyúl, fácán, fogoly a fentieknél kedvezőbb ivararányban nem igényelhető.

Előreláthatólag csekély számú kan-nyúl az 1:1 ivararányon felül is kiosztásra fog kerülni.

Utólagos reklamációk megelőzése céljából az igénylők kérvényeikben a vérfelfrissítő tenyészvad mennyiségét, nemét és ivararányát saját érdekükben mindenkor pontosan tüntessék fel, mivel az igénylés egyben átvételi kötelezettséget is jelent.

A kedvezményes áru tenyésztörzsek kiosztása során előnyben fognak részesülni az anyaországhoz visszacsatolt területek, továbbá azon vadászterületek tulajdonosai és községi vadászterületek bérlői, akik a folyó évben jégkárt szenvedtek, amennyiben igénylésükben ezt a körülményt a járási tudósító, illetőleg a községi előljáráóság útján igazolják.

Azok a vadászterülettulajdonosok (bérlők), akik *élővadat befognak* és ilyet külföldre való szállítás céljából a MAVAD-nak átadnak, kedvezményes áru tenyészvad *juttatásban csak abban az esetben részesülhetnek*, ha az igényelt élővad mennyiségén felül fölös számú tenyészvad áll az akcióm rendelkezésére.

Előbbiek ugyanis a vérfelfrissítésről, hivatali elődöm által kiadott 24.739/1937. számú rendelet értelmében, tenyészvadsere által (a MAVAD útján) erről maguk is gondoskodhatnak.

Tekintettel arra, hogy a vérfelrissító akció célja, hogy lehetőleg minél több igénylő jusson kedvezményes áru tenyészvadhoz, az egy-egy igénylőnek juttatható vadmennyiséget, az igénylések mérvéhez képest előreláthatólag csak a folyó év végén lesz módomban megállapítani.

A kedvezményes áru tenyésztörzsek szétosztását megbízásomból a Magyar Vadtenyésztők Kiviteli és Kereskedelmi Rt. (Budapest, V., Honvéd-utca 16, telefon: 116-750, röviden: MAVAD) eszközli, amely az általam hozzá megküldött kimutatásban szereplő igénylők részére az *abban feltüntetett mennyiségű, fajtájú és ivararányú tenyészvadat*, a befogadás helyéről, *azonos mennyiségben és nemben* közvetlenül az igénylőnek megküldi.

A MAVAD a tenyészvad-igénylőket az általam juttatott vadfajtának mennyiségéről, ivararányáról, áráról, továbbá a szállító láda, kosár és csomagolási költség önköltségi áráról, végül előbbi összköltségek mikénti befizetéséről értesíti és a szállítást *a befizetési sorrend alapján* bonyolítja le, az igénylők által közvetlenül neki megadandó címre (rendeltetési vasútállomás).

A tenyészvad árát az értesítés után *azonnal, legkésőbb azonban 1940. évi január hó 10-ig* kell a MAVAD-hoz befizetni. A juttatott élővad mennyisége és nemben való utólagos változtatás iránti kérelem mellőzendő.

A tenyésznyúlkiosztás előreláthatólag 1940. évi január hó 29 és február hó 20-a közötti időben, a fácán és fogoly 1940. évi január 29 és március hó 5-e közötti időben kerül lebonyolításra. A fenti időközön túl való szállításra irányuló kérelmek mellőzendők, mert nem teljesíthetők.

Az 1940. évi január hó folyamán való szállításnak azonban nincsen akadály, ha igénylő ilyirányú kívánságát idejében, közvetlenül a MAVAD-nál bejelenti.

A szállítási költség (vasút és tengely), a vadszállító láda (kosár) és a csomagolás önköltségi ára az igénylőt terheli. A tenyészvad — rendkívüli érzékenységre való tekintettel — csupán a MAVAD által önköltségi árban szolgáltatott ládában (kosárban) szállítható. A csomagolási díj, a vadszállító láda (kosár) ára és a befogadás helyéről, a feladó vasútállomásra való kiszállítás költségei nyúlnál darabonként 1 pengő, fácánnál darabonként 50 fillér, fogolynál páronként 50 fillér.

A tenyészvad kifogástalan voltáért és *élve érkezéséért* a MAVAD szavatol, amely az *elhullott vadat díjmentesen újabb élővaddal pótolni tartozik*. Amennyiben az elhullott tenyészvad fajtánkénti mennyisége kettő darabnál nem nagyobb, úgy a MAVAD annak fent megállapított, illetve befizetett árát (az ivar tekintetbevétele mellett) pénzben köteles megtéríteni. *Az elhullás tényét* és mértékét az érkezési vasúti állomásokon az átvételkor

felveendő *hivatalos tényálladási jegyzőkönyvben kell megállapítani s azt haladék nélkül* a MAVAD címére kell közvetlenül megküldeni.

Ezen kedvezményes akcióm keretében juttatott élővadat más személyre átruházni, illetve másra, mint tenyésztési célokra felhasználni — és arra a kibocsátás helyén a következő tél elejéig vadászni — nem szabad.

Felkérem Vadászati Tudósító Urat, hogy a hazai vadállomány minőségi feljavítását célzó ezen fontos akciómat az érdekelt vadászterület birtokosai és bérlői között minél szélesebb körben tegye ismertté, egyben hasson oda, hogy az igénylők a szállítási költségek mérséklése céljából ne minden évben kis mennyiséget, hanem több élővad igénylése mellett, a kedvezményes tenyészvadakciómat inkább *másodévenként* vegyék igénybe. Ezért kívánatosnak tartom, hogy négy darab nyúl, négy darab fácán, vagy végül három pár fogolynál kisebb mennyiségű tenyészvad ne igényelfessék. A legkisebb vadszállító láda (kosár) t. i. ily vadmennyiségre van méretezve.

Jelen rendelettel egyidejűleg további öt darab különlenyomatot, illetve 14 darab (12 egyéni, +2 darab összesítő) igénylési űrlapot bocsátok rendelkezésére.

Felkérem továbbá Vadászati Tudósító Urat, tájékoztassa a vadászterületek birtokosait, különösen pedig a községi vadászterületek bérlőit, hogy amennyiben fenti akcióm keretében vérfelfrissítés céljára, részükre élő tenyészvadat juttatni módomban nem állana gondoskodnom arról, hogy szükségletüket a MAVAD útján rendes forgalmi ár mellett beszerezhessék. Hívja fel *a községi elöljáróságok figyelmét* ennek kapcsán arra is, hogy a vadászberleti szerződéseknek a vérfelfrissítésre vonatkozó kikötéseit *szigorúan ellenőrizzék* és olyirányú bejelentést, miszerint a bérlőnek tenyészvadat beszerezni módjában nem állott, figyelembe ne vegyenek.

Felkérem végül Vadászati Tudósító Urat, hogy a kezéhez érkezett igényléseket összegyűjtve, kimutatásba foglalva és záradékkal ellátva mielőbb, de legkésőbb 1939. évi november 20-ig hozzám juttatni szíveskedjék.

Budapest, 1939. évi szeptember hó 6-án.

A miniszter helyett:
Olvashatatlan aláírás.
 államtitkár.

IRODALOM

Véssey Ferenc: Tüzifa árkérdése 1939 tavaszán.

A fenti cím alatt közreadtuk az Erdészeti Lapok 1939. évi VIII. sz. füzetében *Schwimmer* Mihály bírálatát.

Ez *Véssei* munkáját mint olyant tünteti fel, amely csupán „igyekszik“ bizonyítani, de nem tartalmaz bizonyító számadatokat, sőt azt állítja, hogy alaposabban kellett volna a tárggyal foglalkozni.

Ezzel szemben alulírott, mint az Erdészeti Lapok szerkesztője megállapítja, hogy *Véssei* a legnagyobb szakszerűséggel, az adatok körültekintő és részletes csoportosításával, pontos számszerűséggel vezeti le a tűzifa termelési és ezzel összefüggő összes kiadási tételeit. Megállapítja a szerkesztő, hogy *Véssei* munkájával nagy szolgálatot tett a magyar erdőgazdaságnak.

Az erdőgazdaság érdekében közreadott dolgozatáért tehát *Vésseit* nem jogosulatlan kritika, hanem ellenkezően, kizárólag elismerés illetheti.

Ami pedig *Véssei* munkájának nyelvezetére vonatkozó saját megjegyzésemet illeti, természetesen távol állott tőlem, hogy ezzel dolgozatának értékét csökkenteni szándékoztam volna.

Dr. Mihályi Zoltán.

L. Hufnagl: Lehrbuch der Forsteinrichtung. (Erdőrendezéstan.) *J. Neumann*, Neudamm-Berlin kiadása 1938. Ára füzve 5 RM, kötve 6 RM.

Hufnagl, az öreg gyakorlati erdész tankönyvet írt. Mint műve előszavában mondja, 50 évig küzdött a terület szabályozó elvének alkalmazása ellen, mert az a német erdőkben rossz eredményekre vezetett. *Röhr*lhez és *Wagner*hez csatlakozva azt kívánja, hogy az üzemterv válassza külön a térbeli és az időbeli sorrendet, a területről térjen át fokozatosan a fatömeg szerinti hozadékszabályozásra, helyezzen nagyobb súlyt a fakészlet és a növedék meghatározására s a jövedelmezési tényezők megállapítására. Ezek figyelembevételével írta meg erdőrendezéstani tankönyvét.

Igyekszik megértetni az átmenetet a szakozásról az állománygazdaságra s arról az *idő-szakozásra*.

Olyan tankönyvet kívánt a közönség kezébe adni, amely a gyakorlatnak is minden kérdésre megadja a feleletet s lehetővé teszi, hogy a gyakorlat embere az alkalmazni kívánt rendszert mindig a gazdaság természete szerint választhassa meg.

Könyvének első részében az általános fogalmakkal és az erdőrendezés alapelemeivel foglalkozik. A második részt a hozadékszabályozásnak szenteli, a harmadikban pedig gyakorlati útmutatást ad arranézve, hogyan alkalmazhatók az erdőrendezési eljárások a különféle üzemmódokra és fafajokra.

I. rész. Tömör foglatatban tárgyalja azokat a tudnivalókat, amelyeket minden erdőrendezéstan alapvető részében megtalálunk; ezeket többé-kevésbé hasonló értelmezéssel közlik a mi tankönyveink is. Innen csak egyetmást emelek ki.

Szükségesnek tartja például a szerző, hogy rendszerint a két legidősebb korosztály, de legalábbis a legközelebbi 10—15 év alatt vágásra kerülő állományok fatömegét *törzsenként* vegyük fel s csak ha ez semmiképen nem volna lehetséges, engedhető meg, hogy a törzskiszámlálás csak a következő 10—15 év alatt vágásra kerülő erdőrészekre terjesztessék ki. Egyébként főleg a fatömegtáblák (*Massentafeln*) használatát ajánlja. Egyenletes állományokban a próbatéres eljárások és a fatömegtábla is alkalmazást nyerhetnek. A *vastagsági fokok 5—10 cm-es kikerekítéssel alakítandók*.

Ebből tanulhatunk! Nálunk még általános a páros centiméterekre való kikerekítés, holott ez a részletesség sem biztosít érezhetően pontosabb eredményt, de annál több munkát jelent. Ezért a szálerdőben helyes volna nálunk is az egész vonalon átterni az 5 cm-es kikerekítésre s ennek megfelelően ilyen kikerekítő átlalót is használni.*

A növedék meghatározása a fiatalabb állományoknál a fatermési táblát ajánlja, az idősebbekben azonban a helyszíni becslést írja elő.

Többbször rámutattam arra, hogy nálunk a fatömeg és a növedék meghatározásának részleges mellőzése milyen hiányt jelent. Mind a gazdaságok érdekében, mind az országos statisztika szempontjából szükséges volna ezen az állapoton *sürgősen változtatni*.

A minőségi és értéknövedékre, valamint a mutatószázaléokra vonatkozó rész igen rövid. Igaz, hogy ez nem vág szorosan az erdőrendezés körébe, hanem azért mégis kívánatos lett volna

* Készíti *Práger Zoltán* asztalos *Tóvároson* (Komárom vm.).

ehhez kissé bővebb magyarázatot adni. *Pressler* elavult képletének használata egyébként nem megokolt.

A vágásfordulók nemeiről szólva (47. o.) az erdőérték legmagasabb kamatozásának a vágásfordulójáról is említést tesz. Ez az a vágásforduló, mely a kamatolási százalék delelési idejének

$$\text{felel meg: } p = \frac{100 \times \text{járadék}}{\text{erdőérték}}$$

Nyilvánvaló, hogy ez az eljárás nem vezethet célhoz, mert p a vágásforduló emelésével állandóan esik s így görbéjének delelési pontja nincs.

A tapasztalati vágásfordulóra vonatkozólag, az állami erdőkben általánosan alkalmazott vágásfordulókat a következőkben adja meg: Hesszen: 80 év, Szászország: 90 év, Poroszország: 100 év, Württemberg: 110 év, Ausztria, Baden, Bajorország: 120 év, Franciaország: 130 év. A magánerdőkre nézve:

1. Nagyüzemek:

	Síkság és dombvidék	Középhegység	Magashegység
a) Erdeifenyő	80—120 év	80—120 év	—
b) Lúcfenyő	80—100 „	80—120 „	100—120 év
c) Jegenyefenyő és bükk	100—120 „	100—120 „	—

2. Kisüzemek:

a) Erdeifenyő	60—80 év	70—90 év	—
b) Lúcfenyő	60—80 „	60—100 „	80—100 év
c) Jegenyefenyő és bükk	70—100 „	80—100 „	—

Ezekből a szerző megállapítja, hogy az állami és a nagyobb magánerdőgazdaságokban a cél: a legnagyobb erdőjáradék elérése. Rámutat arra, hogy Szászországban a 70—80 éves pénzügyi vágásforduló szorgalmazása annakidején a „nemzeti vagyon és az erdőgazdasági érdekek érzékeny károsodásához vezetett“.

A részletes erdőleírást a nálunk szokásos adatokon kívül a tényleges használat rovatcsoportjával is megtoldja. Ez tehát nem más, mint a nyilvántartás kivonata. A gyors tájékozódás szempontjából előnyös lehet, a rovatok szaporítása azonban technikai nehézségeket okozhat.

Fontosnak tartja a szerző az erdőtőke és kamatozásának időszaki (10—10 évi) meghatározását. Ezt elvben csak helyeselni lehet, nálunk azonban ezidőszertint keresztülvihetetlen, mert hiszen mi a jelenlegi rendszer szerint még a fatömeget sem tudjuk kimutatni, csakis a legidősebb kőrosztályra.

II. rész. Ebben a hozadékszabályozási módszereket ismerteti. Ezek közt szerepel a szerző 1895-ből származó különleges eljárása

is, amelyet régebbi erdőrendezéstanaink nem tárgyalnak s azért helyénvalónak találok azt itt bemutatni. Az évi hozadék:

$$H = \frac{V_i + T_i \cdot Z_i \cdot \frac{f}{4}}{\frac{f}{2}}$$

Ebben a képletben V_i a forduló felénél idősebb faállományok együttes fatömege, T_i az azok által elfoglalt terület, Z_i azok összes növedékének egy holdra eső átlaga, f a vágásforduló. Ha a Z_i -t a vágáskori átlagnövedékekkel helyettesítjük, akkor a képlet csak a véghasználati hozadékot adja, különben az előhasználatit is. Megjegyzem, hogy bár az átlagnövedékekkel való számításnak vannak gyakorlati előnyei, hosszabb időre vonatkoztatva többnyire bizonyos hibával járnak. (L. Fekete L. „Erdőrendezéstan“-át).

A szerző a jövedelem egyenletessége céljából kívánatosnak tartja a hozadék elkülönített kiszámítását minden uralkodó fajra nézve. Különösen akkor szükséges ez, ha piaci árakban nagy eltérések vannak.

Beszél a szerző az *idő-szakozásról* is, mint hozadékszabályozási eljárásról. Amint mondja, ez *nem azonos a korosztály-eljárással*,* amelynek célja a szabályos korosztályeloszlás elérése; az időszakás olyan összetételű fakészlet elérésére törekszik, amely a jövedelem egyenletességét és tartamosságát biztosítja.

Nézetem szerint ez a korosztályeljárásnak is lehet a célja s ezért nem teljesen megokolt az eljárásnak külön nevet adni s még kevésbé olyat, amely az óhajtott irányban nem is elég kifejező. Akkor már találóbb volna a *jövedelem- vagy nyereségszakozás* elnevezés. A jövedelmek egyenlőségét és tartamosságát egyébként nemcsak a korosztályeljárás rendszerén belül, hanem még a régi szakozási módokkal kapcsolatban is célul lehet kitűzni.

Külön tárgyalja a szerző a *törzssz osztályok (vastagsági osztályok) szerinti hozadékszabályozást*. Ezt főképen a szálalóerdőben alkalmazzák. Ismerteti és példával is megvilágítja azt az eljárást, melyet ő a szálalóerdő berendezésére a legalkalmasabbnak tart. *Biolleg*vel és más szerzőkkel szemben a célbavett állapot biztosítását a vastagsági osztályok törzsszámának megfelelő szabályozásában látja.

* A *korosztályeljárás (Altersklassenmethode)* nálunk szokatlan kifejezés. Mi ezt a tágabb értelemben vett *állománygazdaság* rendszerébe sorozzuk be. Ebbe tartozik a *Judeich*-féle állománygazdaság is. A hozadék-szabályozási módoknak ezt a csoportját az jellemzi, hogy ellentétben a szakozási módokkal, nem kívánják az általános vágásterv elkészítését a vágásforduló egész tartamára, hanem csak rövidebb időre (10–20 évre), vagy legfeljebb két fordulószakra.

Hufnagl feltétlenül helyes nyomon jár. És ha *Fekete Lajos* rendszerét ismerné, ebben az irányban még célszerűbb megoldást is követhetne ugyanezen az elvi alapon. (A vastagsági osztályok határértékét u. i. tanácsosabb a visszatérési időhöz — *Umlaufszeit* — mérten megszabni. Kipuhatólásuk kísérleti úton történhetik. Így minden vastagsági osztály egyszermind egy-egy korosztályt képvisel s egy visszatérési idő alatt a vastagsági osztály minden törzse a fölöttelevalóba lép át. Ez a számításokat igen megkönnyíti. Az a körülmény, hogy ilyen módon a vastagsági osztályok határértékeiül nem kapunk kerek számú centimétereket, nem minősíthető súlyosabb gyakorlati hiánynak).

III. rész. A szerző előrebocsátja, hogy az erdőrendezéstan egy évszázadon keresztül nem volt egyéb, mint a tarvágásos lúcfenyőgazdaságok berendezésének a tana. Ennek az egyoldalúságnak aztán káros következményei lettek. Ezért szükséges megismernünk azokat a módokat, amelyek a hozadékszabályozási eljárásokat összeegyeztethetőkké teszik a különféle üzemmódokkal és fafajokkal.

A gazdaság célját a legtöbb esetben az évi jövedelem egyenletességének az elve szabja meg s ebben általában nincs eltérés, bármilyen üzemmódot alkalmazunk is; lényeges különbségek állhatnak azonban fenn az üzemmód és a fafajok természete szerint az *üzemrendezés* céljában. Fontos feladata tehát az erdőrendezőnek, hogy az utóbbiakhoz kellően alkalmazkodjék.

Ezután sorra veszi az erdőalakokat (így a szálalóerdőt, örök-erdőt, a rendezetlen állapotban lévő szabálytalan erdőt, a sarj-erdőt, középerdőt) s a hosszú gyakorlattal bíró szakember biztonságával mutat rá mindeniknél a megoldás legcélszerűbb módjára.

Folytatólag a középerdőnek és a sarjerdőnek szálalóerdővé való átváltoztatására nézve ad útmutatást.

Tárgyalja a törpebirtokok berendezésével kapcsolatos teendőket és tanáccsal szolgál üzemtervük alaki kivitelére nézve.

Megvilágítja a területgyarapodásnak és apadásnak, valamint a rendkívüli használatoknak a hatását a hozadékszabályozásra.

Foglalkozik az erdőrendezés módszereinek a fafajok természetéhez való alkalmazásával. Sorba veszi a fontosabb fafajokat s meggyőző fejtegetések kíséretében fekteti le azokat az elveket, amelyeket az erdőrendezőnek az erdőszabályozással kapcsolatban szem előtt tartania, illetőleg gyakorlatilag érvényesítenie kell (vágásforduló, hozadékszabályozás, vágássorrend, gazdasági beosztás, kormeghatározás, állományápolás stb.).

A részletes erdőművelési tervet mellőzhetőnek tartja ott, ahol a gazdaság teljesen megállapodott és a vágásterületek felújítása régóta bevált és meggyökeresedett rendszer szerint történik s ahol számbavehető hátralékok nincsenek. Ellenkező esetben

el kell azt készíteni, még pedig szoros összefüggésben a fahasználati tervvel.

Mellékhasználati tervre csak akkor van szükség, ha az illető erdőben legeltetést és alomszedést gyakorolnak.

Az utolsó három fejezet a fahasználatok elkönyvelésére vonatkozó előírásokról, a *gazdasági könyvről (Wirtschaftsbuch)* és a revizióról szól. A gazdasági könyv a következőket tartalmazza: 1. A vágások kimutatását erdőrészletek szerint (mint fennebb mondtuk, ezt a szerző a részletes erdőleírással is egyesíthetőnek tartja). 2. Az előírányzott és a tényleges használatok mérlegét. 3. A fontosabb események feljegyzését (megfelel a mi nyilvántartási jegyzőkönyvünknek). 4. A mintaállományokra (*Weiserbestände*) vonatkozó bejegyzéseket.

A munkát egy térképvázlat és nyole számtáblázat egészíti ki, amelyekre a könyv szövege többször hivatkozik.

*

Hufnagl erdőrendezéstana érdekes, tanulságos könyv. Összeállítása s tárgyalásának módja egészen eredeti. Többé-kevésbé eltér a tankönyvek megszokott sablonjától. Magán viseli a nagytudású, gyakorlati szakember gondolatvilágának a bélyegét.

Ha bírálatot kell mondanom róla, az csak elismerő lehet és tisztelettel kell gondolnom az írójára, aki egy hosszú élet üdvös és tartalmas munkája után most újabb értékes munkával gyarapította a szakirodalmat.

Ennek a munkának minden elméleti és gyakorlati szakember kitűnő hasznát veheti. Előadási modora azonban minden közvetlensége és világossága mellett is túlságosan tömör ahhoz, hogy egyetemi használatra teljesen alkalmas legyen. Megértéséhez több előképzettség és tágabb látókör kell, mint amilyennel az egyetemi átlaghallgató rendelkezik. A könyv belső értékéből ez természetesen nem von le semmit, csak a cím nem tökéletesen megfelelő. Jobban fedné a tartalmat ez a cím: „Az erdőrendezéstani tan-könyve haladók számára”. *Fekete Zoltán.*

HAZAI FOLYÓIRATOK.*

Az időjárás. (XLIII. évf. 1939.)

5—6. sz. — *Dr. Aujeszky L.*: Kísérlet a meteorológiai jelenségek korszerű osztályozására. — *Winkler L.*: A telített vízgőz nyomása levegőben és légtüres térben. — *Dr. Réthly A.*: A Meteorológiai Intézet jégverési statisztikája. — *Dr. Steiner L.*: Megjegyzés

* Jelmagyarázat: (1. k.) = első közlemény; (2. b. k.: 17.5/10/4) = második és befejező, összesen 17.5 oldal terjedelmű közlemény, 10 ábrával és 4 táblázattal.

Dr. Aujeszky László: „Az 1938. esztendő frontátvonulásai Budapesten“ c. közleményéhez. — *Dr. Keöpeczi-Nagy Z.*: A csapadék eloszlása Magyarországon az 1938. évben. — *Dr. Berkes Z.*: A déli-báb. — *Bacsó N.*: Magyarország időjárása 1939 május és június havában.

Halászat. (XL. évf. 1939.)

14. sz. — *Dr. Mika F. és Dr. Varga L.*: Hazai pisztráng-tenyésztésünk irányelvei és kilátásai. (2. k.) — *Illésy*: Kárpátalja halászata. — *Techet R.*: A földlopó mérnök.

Magyar Statisztikai Szemle. (XVII. évf. 1939.)

8. sz. — *Dr. Thirring L.*: A visszatért kárpátaljai területen végrehajtott népszénelírás előzetes eredményei. — *Vitéz Pap L. dr.*: Külkereskedelmi forgalmunk az 1939. év első felében. — *P. Horváth M. báró dr.*: Magyarország légiforgalma az 1938. évben. — *Dr. Szőnyi Gy.*: Nyersanyagárak 1929—1938-ban.

Magyar Vadászujság. (XXXIX. évf. 1939.)

25. sz. — *Dr. Szent-Ivány G.*: Mi a vadászati országos egyesületeknek mai hivatása és feladata? — *Gy. Takách Gy.*: Hozzászólás az 1939 július 12-ikén 33.000—1939. szám alatt kiadott vadászati tilalmi rendelethez.

26. sz. — *Dr. Szent-Ivány G.*: Nehéz idők — Fokozott kötelességteljesítés! — *Kontsits P.*: Halastavaink faunájáról és a pézsmapocok meghonosodásáról. — *A. Balogh Aladár*: Az 1000 méter kezdősebességű 8 mm-es új német nagyvadöltény ismertetése.

27. sz. — *Dr. Szent-Ivány G.*: Mi a vadászati országos egyesületeknek mai hivatása és feladata? (II. rész.) — *Berényi V.*: Adatok a mezei nyúl életmódjához. — —: A fácán mezőgazdasági jelentősége Magyarországon.

Mezőgazdasági Közlöny. (XII. évf. 1939.)

9. sz. — *Dr. Simoncsics M. és Dr. Szentkirályi M.*: A magyar búzatermés mennyiségének becslése az időjárás adatok alapján. — *Dr. Horn A.*: Befolyásolható-e az állatok ivararánya? — (*B-r.*): Anglia élelmiszerellátása. — *Ebner J.*: A zürichi állattenyésztési kongresszus. — (*Éö.*): Tanulságos nemzetközi üzemstatistikai adatok. — (*H. A.*): A jégverések Magyarországon.

Nimród Vadászujság. (XXVII. évf. 1939.)

25. sz. — *Dr. Fenczik J.*: A medve védelme Kárpátalján. — *Fekete I.*: Augusztus. — *Bebekvári I.*: Két szarvasbika.

26. sz. — *Sólyom*: Az 1937—38. évi vadászati statisztika. — *Gr. Csekonics E.*: Dniestermenti bakok. — *Marion J.*: Védekezés a rétihéja kártevőjei ellen. — —: Hozzászólás „a makk és az agancs” című cikkhez.

27. sz. — *Sólyom*: Problémák. — *Geleta J.*: Turuluch-e a turulmadár? — *Fekete I.*: Ölyvem. — *Szigligeti Gy.*: Mégegyszer a serétestöltényről.

28. sz. — *Kunsági*: Szarvasbógés — vizslázás. — *Bebekvári I.*: Humoros vadászélmények. — *Dr. Beretzk P.*: Sárjárók, kőforgatók és más ritkább északi vendégek a szegedi Fehértavon. (1. k.)

Technika. (XX. évf. 1939.)

7. sz. — *Br. Brandenstein B. dr.*: Technika és erkölcs. — *Dr. Gállik I.*: Kihajlási kérdések. — *T. Keönch L.*: Szerszámgépek pontossági vizsgálata. — *Dr. Kotsis I.*: A műgyetem Aerodynamikai Intézete. — —: Építészeti tanulmányút a Felvidéken. — Az Épülettervezési tanszéken készült feladatok gyűjteménye.

Természettudományi Közlöny. (71. köt. 1939.)

Győrffy I.: A Tisza forrásainál. — *Dr. Vermes M.*: Lehetséges-e az atommag energiájának gyakorlati felhasználása? — *Dr. Windisch R.*: Fémek hatása élelmiszereinkre. — *Dr. Erdey-Gruz T.*: A hidrogén nagyipari előállítás. — *Dr. Marikovszky Gy.*: A fogak kefeléséről.

Vadászat — Halászat. (VII. évf. 1939.)

16. sz. — *Gr. Festetics P.*: Szeptember. — *Dr. Fenczik J.*: Kárpátalja vadászati viszonyai. (2. k.) — —: Vadászatunk és halászatunk a közigazdaság megvilágításában. — *k. Benkő P.*: A löttvad értékesítése.

17. sz. — *Dr. Fenczik J.*: Kárpátalja vadászati viszonyai. (3. k.) — *Benkő P.*: Az idei foglyászat.

18. sz. — *Gr. Festetics P.*: Október. — *Dr. Fenczik J.*: Kárpátalja vadászati viszonyai. (4. b. k.: 9/—/—/)

Vízügyi Közlemények. (XXI. évf. 1939.)

1. sz. — —: Kárpátalja visszatért! — *Trummer Á.*: Víziútjaink fejlesztése. — *Babos Z. és Mayer L.*: Az ármentesítések, belvízrendezések és lecsapolások fejlődése Magyarországon. (Első rész.) — *Mantuano J.*: Vízmosáskötési munkálatok Tolna vármegyében. — *Bogárdi J.*: Hordalékmérési kísérletek a Felső-Dunán. — *Dr. Ein-*

wachter J.: Nyomásvesztések könyökesövekben és szívócsövekben (diffuzorokban).

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE.*

ALLGEMEINE FORST- UND JAGD-ZEITUNG, 1939. 9. sz.

Reihling: Talajtani vizsgálatok megakadt növéssű tölgyfiatalosokban. (Bodenkundliche Untersuchung von Eichen-Jungwuchsstockungen im Revier Liebenstein der Hofkammer des Hauses Württemberg.) 274—291. old.

Az egykori württembergi kir. birtok Liebenstein nevű erdejében néhány tölgyfiatalos növekedése az utóbbi évek folyamán feltűnő csökkenést mutat. Az erdészeti kísérleti állomás talajtani osztálya azt a megbízást kapta, derítse ki, hogy ennek a jelenségnek az okát tisztán bizonyos kedvezőtlen talajviszonyokban kell-e keresni, avagy pedig hibák történtek az állományok telepítésénél is? Ezenfelül a felhasznált tölgyek fajtabeli különbségeit és a vetőmag származását is bírálata tárgyává kellett volna tenni, de ezekre a körülményekre vonatkozólag nem állottak megfelelő adatok rendelkezésre és így a szerző elsősorban a telepítést megelőző *talajfordítás hatását* igyekezett megállapítani.

A tanulmány iskolapéldája annak, hogyan kell hasonló vizsgálatokat végezni. A talajtani szempontból számbaveendő tényezők (1. szemmagyság, 2. a talaj-likacsok összessége, ill. a levegővel és vízzel telt likacsok mennyisége, 3. a talaj víztartóképesége, 4. vízvezető képessége, 5. savanyúsága, 6. hasznosítható foszfor-tartalma, 7. kicserélhető alumínium-mennyisége, 8. az összes kicserélhető bázisok mennyisége, 9. a hasznosítható, kicserélésre alkalmas bázisok összessége, 10. a bázisok telítettségi viszonya és 11. az összes nitrogén-mennyiség) mind gondos elbírálásban részesülnek és a szerző a kölesön-hatások gondos mérlegelése alapján építi fel végső következtetéseit.

A megvizsgált 6 erdőrészt talajpróbaiban a mélységek szerint változó mértékben talált kedvezőtlen állapotot (túláságos víz-bőséget és alacsony hőmérsékletet, ill. levegőben való szegénységet, továbbá a tápanyag-tartalom és a nitrogén-háztartás elégtelenségét, néhány esetben pedig túláságos savanyúságot és alumínium-bőséget), de a gyanúba vett talajfordítással kapcsolatosan *semmi-féle hátrányos hatásra* nem lehetett következtetni.

* A német és angol folyóiratokat dr. Mihályi Zoltán, a francia-, olasz-, spanyol- és románnyelvű közleményeket dr. Luncz Géza, m. kir. erdőtanácsos, a lengyel és cseh szaklapokat Székács Vince, ny. miniszteri tanácsos, a jugoszláv irodalmat pedig Pászthy Ferenc, ny. m. kir. főerdőtanácsos ismerteti.

Vogel: Rajzárás bükk-választéktáblázat. (Eine graphische Sortentafel für Buche.) 291—301. old.

A württembergi állami erdőrendezőség által készített táblázat összeállításának alapelveit, módját és használatát ismerteti. A táblázat a Németbirodalomban érvényes szerfa-termelési előíráshoz (*Reichshoma*) igazodik és ezért bizonyos tekintetben eltér a *Flury*, ill. *Wimmer*-féle táblázatoktól, anélkü, hogy ez a gyakorlatban számottevő különbségekhez vezetne, amit a szerző néhány példával is igazol.

Bükkösökben gazdálkodó kartársaink körében élénk érdeklődésre számíthatnak a szerző fejtegetései, aki mondanivalóját 11 táblázattal is megvilágítja.

SCHWEIZÉRISCHE ZEITSCHRIFT FÜR FORSTWESEN. 1939. 9. sz.

Oechsli: Feljútások az Urser-völgyben. (Die Aufforstungen im Urserental.) 253—265. old.

A szélsőségesen nehéz termőhelyi viszonyok között végzett munka minden elismerést megérdemel és egyben kitűnő példa arra, hogy kitartással, igaz szakszeretettel, ilyen szép eredményeket lehet elérni.

Laur: Vödör-ipar Appenzel-ben. (Appenzeller Weissküblerei.) 265—270. old.

A svájci háziiparnak egy érdekes ágát ismerteti (hét fénykép kíséretében), amelynek termékei, a művészi faragványokkal értékes favödörök, Sváje értékes különlegességeihez tartoznak.

Vasiliu: Paraszt faipar Romániában. (Bäuerliche Holzindustrie in Rumänien.) 270—275. old.

A bükkös-vidékeken üzött sajtár-gyártást és a guzskészítést ismerteti. Az előbbi számottevő anyagpazarlással jár, az utóbbinál a fiatalosok szenvednek nagyobb mértékű kárt és így a szerző mielőbbi megszüntetésüket kívánja, annál is inkább, mert a munkásoknak alig néhány fillér jövedelmet juttatnak.

INTERNATIONALER HOLZMARKT. 1939. 31—37. sz.

Gaber: Javaslatok az épületfa takarékos felhasználására. (Vorschläge zur sparsamen Verwendung des Bauholzes.) 34. sz. 20—23. old.

A fa műszaki tulajdonságainak vizsgálatánál ma már nem elégedhetünk meg a kisebb, hibamentes próbatestek szolgáltatata

eredményekkel, hanem a valóságos gyakorlati felhasználás körülményeit (göröcsőség, csavartrostuság stb.) is figyelembe kell venni. Még pedig azért, mert csak ezek alapján valósítható meg az okszerű takarékoság elve.

A szerző az általánosan használt fakötési módok (enyvezés, szegezés, csavar alkalmazása, csapozás) alkalmazhatóságának és értékének rövid ismertetése után részletes leírást ad a német építőiparban egyre jobban elterjedő ú. n. *üreges gerendákról*, amelyeket pallókból és deszkákból készítenek, leggyakrabban I-tartók formájában. Ezeknek a tartóknak a szilárdsága meglepően nagy, úgy hogy különleges igénybevételeknél is alkalmazást nyerhetnek.

Nivin: A lekérgelés. (Das Entrinden.) 36—37. sz. 33—36. old.

A faipar gépesítésének haladásában feltűnő jelenség, hogy a rönkök kérgének lehántására még a legkorszerűbben berendezett lemezgyárak is *kézierőt* alkalmaznak és a legutóbbi lipesei kiállítás sem mutatott be a rengeteg faipari gép között olyat, amelyet a lekérgelés keresztülvitelére szerkesztettek volna. A kérgzés művelete nem annyira a kéreg vastagságának, mint inkább a fatesttel való lazább vagy szorosabb kapcsolatának a függvénye és ezért fafajonként más-más megoldást igényel. A lombfák közül a legkönnyebb a bükk kérgének az eltávolítása, a legnehezebb a nyírfáé.

REVUE DES EAUX ET FORÊTS. 1939. 7. sz.

Francois: Az Alpok lúcfenyvesei. — Tenyészetük. — Terményeik. (Les forêts d'épicéas des Alpes. — Leur culture. — Leurs produits.) 581—598. old.

A lúcfenyő 1750 m magasságig megy fel a francia Alpokban. A tanulmány a talaj- és éghajlati viszonyoknak, valamint a kitétségnek az állomány fejlődésére gyakorolt hatását fejtegeti. Ismerteti az erdők károsítóit, az ellenük való védekezést és az erdei legeltetés kérdését is.

Barrault: A törpe fenyő a Kelet-Pireneusokban. (Le pin à crochets dans le département des Pyrénées-Orientales.) 609—619. old.

A *Pinus montana* var. *uncinata* pireneusi változata sokban eltér a Jurában, a Cevennekben, Vogézekben vagy Közép-Európában előforduló társaitól. A szerző az érdekes fafajváltozat elterjedését, életfeltételeit és tenyészetének eredményességét ismerteti.

Hubault: A Sirex-fajok gombái. (Les champignons des Sirex.) 620—624. old.

A hártvás-szárnyúakhoz tartozó *Syrex* egyik-másik fajtája symbiosisban él a *Basidiomicetes* nevű gombák némelyik fajával: a *Polyporus*-okkal, *Trametes*-ekkel. A bányafa selejtezésénél különösen nagy figyelmet kell fordítani arra, hogy a bányába olyan fát be ne építsenek, amelyikben a *Syrex* lárvája él, mert ott a gombák gyors elszaporodása kedvez a károsító rovarnak a fa gyors tönkretételében.

JOURNAL FORESTIER SUISSE. 1939. 10. sz.

Biolléy: A haszon keresése az erdőművelésben. (La recherche de l'effet utile en Sylviculture.) 197—204. old.

Tisztán a faállomány viszonyaiból nem állapíthatjuk meg, mekkora az erdő által nyújtható legnagyobb haszon s hogy ezt milyen kezelési eljárás eredményeként érhetjük el. Ezekre a kérdésekre csak abban az esetben tudunk válaszolni, ha számítá-sainknál az erdőt borító növényzet mellett a talaj-, éghajlati és egyéb helyi viszonyokat is figyelembe vesszük és keressük ezeknek s a faállománynak egymásra gyakorolt kölcsönös hatásait.

A szerző szerint sem helyes az, ha az erdőrendező megalég-szik a „használat tartamosságá“-nak (*production soutenue*) bizto-sításával. Arra kell törekednie, hogy a haszonnyújtás összes ténye-zőinek egymásra gyakorolt hatásában a „viszonylagosság tarta-mosságá“-t (*rapport soutenu*) is elérje. Az erdőrendezés legna-gyobb mesterei sem jöttek erre rá. Nem gondol a „*rapport sou-tenu*“ szükségességére sem *Cotta*, sem *Pressler* a „Rationeller Forstwirt“ neves szerzője, de nem gondoltak rá *Judeich*, *Lorentz*, *Parade*, *Broillard*, *Boppe*, *Huffel* és *Pardé* sem. Mindezek a neves kutatók összetévesztették a *Biolléy* által „*rapport soutenu*“-nek nevezett s a fentiekben körülírt követelményt az általuk ismert „*production soutenue*“-vel. Könnyen magyarázható ez a téve-désük azzal a másik alapvető tévedésükkel, hogy a fa vastag-ságát annak korával tévesztették össze, illetőleg cserélték fel szá-mításaikban, mintha a fa vastagsági növekedésében az évek szá-mán kívül egyéb tényező nem játszana szerepet.

A szerző az egyik kísérleti területen 1890 óta vezetett fel-jegyzések ismertetésével és a tanulmányhoz mellékelt táblázat segítségével bizonyítja állításainak helyességét.

Graff: A magánerdők eldarabolása. (Le morcellement des forêts privées.) 204—206. old.

Svájban igen sok a törpe erdőbirtok. Az író a kicsiny ki-terjedésű erdők kezelésének nehézségeit s a vele járó gazdasági

hátrányokat sorolja fel, de rámutat azokra a körülményekre is, amelyek ezeknek a kisbirtokoknak egyesítését vagy közös kezelését akadályozzák, megnehezítik.

LA RIVISTA FORESTALE ITALIANA. 1939. 7. sz.

Saldarelli: Az erdő kiterjedése a többi művelési ághoz viszonyítva. (Il bosco in rapporto alle altre colture dei terreni.) 413—428. old.

Olaszország erdeinek közigazgatási egységek és hegyvidékek szerinti területi megoszlását leíró, sok statisztikai adatot tartalmazó ismertetés.

Friedmann: Az öntözéses talajjavítás. — A hegygazdaság jövedelmezőbbé tételének új módja. (La fertirrigazione. — Nuovo metodo per incrementare l'economia della montagna.) 433—446. old.

A magas hegyvidéken a legelők javítása érdekében végzett öntözőberendezésekkel kapcsolatos trágyázási eljárásokat írja le és mutatja be számos képen. Az öntözéshez a hegyvidéki patakok vizét használják fel.

REVISTA PĂDURILOR, 1939. 7—8. sz.

Lungu: A fűrészáru vastagsági méretének pontossága — A fűrészelési hibák mennyiségtani kutatása. (Exactitatea dimensionării în grosime a chereștelor — Analiza matematică a erorilor de tăiere). 595—608. old.

A fűrészelt fánál a legkisebb méretnek (vastagságnak) kell a legpontosabbnak lennie. A szerző a méretek gyakorlati ellenőrzésének legcélszerűbb módozatait írja le. Fejtegetéseit rajzabrákkal és számtani levezetésekkel igazolja.

Mosandrei: Erdőültetési új módszerek leromlott talajon. (Metode noi pentru plantarea terenurilor degradate.) 609—615. old.

Három új ültetési módot ajánl és ismertet: a tölcéses, lépcsős és a terraszos ültetést (*plantatiune în pălnii, în trepte és în terase*.) Mindhárom módszerrel szép eredményeket értek el Franciarszáiban, Svájcban és Romániában.

Vasilii: Zsindelykészítés. (Drăniceritul.) 616—620. old.

Románia hegyvidéki falvaiban a házakat még ma is gyakran faszindellyel fedik. Az ilyen tetőfedő zsindelyt (*dranica*) lúccs és jegenyefenyőből készítik; kis mennyiségben erdei fenyőtől és bükkből is. A szerző ismerteti a faszindely kézigyártását s rámutat a mostani eljárás gazdaságilag hátrányos voltára. Fűrészárunak alkalmas nagyobb méretű fát is felhasználnak erre a célra, holott a zsindelykészítésre hulladékfa is megfelelne.

Rachieru: Az állami erdők fatermésének ipari és kereskedelmi értékesítése. (Industrializarea și comercializarea produselor Casei Pădurilor.) 621—625. old.

A szerző helyteleníti azt a eljárást, hogy az állami erdők fájának ipari feldolgozása legnagyobb részben magánosok ipartelepein, a fa kereskedelmi értékesítése pedig magáncégek s kereskedelmi utazók útján történik. — Javasolja, hogy erdőmérnökök vezetése alatt álló állami fűrészgyárakat létesítsenek s az *állami erdők fájának kereskedelmét is erdőmérnökök bonyolítsák le*, amihez azonban az államerdészeten belül még egy külön igazgatási ágazatot kellene életre hívni.

Napikérdések — A cellulóze fája. — (Problemele zilei — Lemnul de celluloză.) 642—668. old.

A lap szerkesztőségének felhívására *Prodan, Horia-Manole, Moldovan-jun. Pașkoviei* és *Rătan* szólnak hozzá a kérdéshez. Adatokat közölnek a világgazdaság cellulóze-termeléséről, fogyasztásáról s a cellulózét szolgáló fafajokról. Romániában ma a bükk adja a legtöbb cellulózét, de hamarosan jelentős szerepe lesz a lúccsfenyőnek is. A kérdést erdőrendezési szempontból is megvilágítják s rámutatnak a cellulóze-gyártás javára a tűrészeléssel szemben felhozható gazdasági, műszaki, pénzügyi és szociális előnyökre is.

SUMARSKI LIST. 1939. 8—9. sz.

Vajda: Erdőművelési képek Német- és Csehszországban tett tanulmányutam alkalmából. (Šumsko-uzgojne slike sa puta po Njemačkoj i Čehoslovačkoj.) 414—452. old.

A szerző az erdészeti főiskolák, tudományos intézmények munkáján felül a helyszínen tanulmányozott erdőművelési eljárásokat ismerteti 54 fénykép kíséretében. Befejezésül *Wiedemann* szavait idézi, hogy főleg a porosz erdőkben a következő tíz évben a túlhasználat folytán előállott fatömeghiányt a főhasználat tel-

jes beszüntetésével és a fiatal állományok gondos tervszerűséggel végzett gyéritésével kell pótolni.

Vučković: Tanulmány a montenegrói nemesi, községi és családi közbirtokosságok erdeiről. (Prilog proučavanju plemenskih, seoskih i bratstveničkih šuma u Crnoj Gori.) 453—479. old.

A XIV. századig való történelmi visszapillantással tárgyalja az erdőszegény Montenegró még meglévő közös erdeinek birtokviszonyait, köz- és magánjogi, gazdasági és szociális szempontból. A Jugoszlávia egyéb területein fekvő közös erdők bizonyos esetekben feloszthatók, állományuk csökkenthető, míg ezek a montenegrói közös erdők sem fel nem oszthatók, sem el nem idegeníthetők. A közös birtokosok csak a különböző erdőhasználatokat élvezhetik az üzemterv keretein belül, ami feltétlenül üdvös intézkedés a még meglévő montenegrói erdők fenntartása szempontjából.

Nenadić: Az osztrák-kamarai erdőbecslési rendszer 150 éves jubileuma. (Austrijska kameralna taksa i njen 150 godišnji jubilej.) 484—489. old.

A rendszer keletkezését, annak történetét és értékét tárgyalja. A szerző szerint ez a becslési eljárás az erdőértékszámítás helyes alapja s az azóta keletkezett összes módszerek őspanya. II. József az egyházi birtokok 1782. évi felosztásából kifolyólag hívta össze az osztrák tartományok öt leghíresebb erdész-tudósát, hogy ezek az erdők értékét kiszámítsák. Ezek közül négy meg egyezett az erdőértékszámítási eljárásban, amelyet II. József 1788. július 7-én kelt következő legfelsőbb elhatározásával hagyott jóvá: „*Ich benehmię die Anträge der 4 Cameraladministratoren: Lehrbach, Kaschnitz, Erben und Aisner — Joseph.*“

KÜLÖNFÉLÉK

HALALOZÁSOK.

Pribnow Pál ny. erdőtanácsos szeptember hó 5-én életének 69. évében Besztercén elhunyt.

Sigmond Elek dr. műegyetemi tanár, az európai hírű tudós szeptember hó 30-án elhunyt.

Nyugodjanak békében!

SZEMÉLYI HIREK.

A magyar királyi földművelésügyi miniszter a szolgálat érdekében *Egly József* m. kir. főerdőtanácsost szolgálattételre a minisztérium II. főosztályába osztotta be s egyben *Jonásch Kornél* erdőtanácsost Királymezőről, *Benkovits Károly* m. kir. főerdőmérnököt és *Kertész István* m. kir. erdőmérnököt Szombathelyről, *Velics Gyula* m. kir. főerdőmérnököt Diósgyőrből, *Holbay Miklós* m. kir. erdőmérnököt Sopronból, *Orbán László* m. kir. erdőmérnököt Gödöllőről, végül *Zoltán János* m. kir. erdőmérnököt Kaposvárról Budapestre áthelyezte és szolgálattételre ugyancsak a minisztérium II. főosztályába osztotta be.

A magyar királyi földművelésügyi miniszter a szolgálat érdekében *vitész Simonkay Gyula* m. kir. erdőtanácsost Komáromból Budapestre áthelyezte és szolgálattételre a minisztérium II. főosztályába osztotta be. Egyben a komáromi m. kir. erdőigazgatóság főnöki teendőinek ellátásával *Bárány Károly* főerdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott m. kir. erdőtanácsost bízta meg.

A magyar királyi földművelésügyi miniszter a szolgálat érdekében *Selmeczy Mihály* m. kir. főerdőmérnököt Léváról áthelyezte Szombathelyre a m. kir. erdőigazgatósághoz, továbbá *Rohosy Soma* m. kir. főerdőmérnököt Szombathelyről áthelyezte Lévára és megbízta a m. kir. erdőfelügyelőség vezetésével.

A magyar királyi földművelésügyi miniszter a szolgálat érdekében áthelyezte *Maróthy Emil* m. kir. főerdőtanácsost Győrből Ungvárra és megbízta az újonnan szervezett ungvári m. kir. erdőigazgatóság főnöki teendőinek ellátásával.

*

A magyar királyi földművelésügyi miniszter a szolgálat érdekében *Terényi József* m. kir. segéderdőmérnököt Diósgyőrből Gödöllőre áthelyezte és a gödöllői m. kir. állami és koronauradalmi erdőhivatal vezetésével megbízta. *Köröskényi Béla* m. kir. segéderdőmérnököt pedig Miskolcra Diósgyőrbe áthelyezte és a nagysomi m. kir. erdőhivatal vezetésével megbízta.

*

A magyar királyi földművelésügyi miniszter a szolgálat érdekében *Szabó Mihály* m. kir. erdőmérnököt Diósgyőrből áthelyezte a m. kir. erdőigazgatósághoz Miskolcra, *Kuthi István* m. kir. segéderdőmérnököt Gödöllőről áthelyezte Diósgyőrbe és megbízta a gyertyánvölgyi m. kir. erdőhivatal vezetésével, végül *Matolesy Andor* m. kir. segéderdőmérnököt Miskolcra áthelyezte Diósgyőrbe és megbízta a szentléleki m. kir. erdőhivatal vezetésével.

*

A magyar királyi földművelésügyi miniszter a szolgálat érdekében áthelyezte *Kanyó István* m. kir. erdőmérnököt Zalaegerszegről Keszthelyre a m. kir. erdőfelügyelőségi kirendeltséghez, *vitéz Faragó Endre* m. kir. erdőmérnökgyakornokot pedig Keszthelyről Szombathelyre a m. kir. erdőfelügyelőséghez.

*

A magyar királyi földművelésügyi miniszter a szolgálat érdekében *Kerkápoly Géza* m. kir. segédmérnököt a szegedi m. kir. erdőhivatal vezetésével megbízta, *Vendel Aladár* m. kir. erdőmérnökgyakornokot Budapestről áthelyezte a m. kir. erdőigazgatósághoz Győrbe, végül *Kerpán Béla* m. kir. erdőmérnökgyakornokot Rozsnyóról áthelyezte Miskolcra és szolgálattétere a m. kir. erdőfelügyelőséghez osztotta be.

*

A magyar királyi földművelésügyi miniszter a szolgálat érdekében *Révay Ferenc* m. kir. erdőtanácsost Győrből áthelyezte Rahóra és megbízta az építésvezetői teendők ellátásával, *Kutasy Viktor* m. kir. erdőmérnököt Miskolcra áthelyezte Ungvárra és megbízta az építésvezetői teendők ellátásával, *Galambos Gáspár* m. kir. erdőmérnököt Diósgyőrből áthelyezte Rahóra és megbízta az erdőgazdasági felügyeleti tisztii teendők ellátásával. *Bartha Lajos* m. kir. segéderdőmérnököt Egerből áthelyezte Bus-

tyaházára és megbízta az építésvezetői teendők ellátásával és végül *Szilás Géza* m. kir. segéderdőmérnököt Miskolcra áthelyezte ugyancsak Bustyaházára és a kerületi erdőrendezői teendők ellátásával bízta meg.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter a szolgálat érdekében *vitész Kristófy Gyula* m. kir. főerdőmérnököt Keszthelyről áthelyezte Ungvárra és szolgálattételre a gazdasági kirendeltséghez osztotta be, *Cebe József* m. kir. főerdőmérnököt Veszprémből áthelyezte Munkácsra és megbízta a munkácsi m. kir. erdőfelügyelőség vezetésével, *Burdáts János* m. kir. főerdőmérnököt Balassagyarmatról áthelyezte Ungvárra és megbízta az ungvári m. kir. erdőfelügyelőség vezetésével, *Urbánfy Jenő* m. kir. főerdőmérnököt Miskolcra, *vitész Sóváry Géza* m. kir. erdőmérnököt Hajduböszörményből áthelyezte Ungvárra a m. kir. erdőigazgatóságához, *Gereházi Károly* m. kir. erdőmérnökgyakornokot Miskolcra áthelyezte Bustyaházára a m. kir. erdőigazgatóságához, végül *Zsirai Mihály* m. kir. erdőmérnökgyakornokot Királyhalomról áthelyezte Rahóra a m. kir. erdőfelügyelőséghez.

*

A magyar királyi földművelésügyi miniszter *Kiss Aladár* főerdőbiztost a szolgálat érdekében Kassáról Husztra áthelyezte a m. kir. erdőfelügyelőséghez.

*

A magyar királyi földművelésügyi miniszter a szolgálat érdekében *Szentistvány Aladár* m. kir. erdőmérnököt Sopronból áthelyezte Rahóra és megbízta a faraktár ügyeinek ellátásával, *Mestyánek István* m. kir. erdőmérnököt Mezőhegyesről áthelyezte Dolhára és megbízta a dolhai és ravaszmezői m. kir. erdőhivatalok vezetésével, *vitész Ortutay Pál* m. kir. segéderdőmérnököt Székesfehérvárról áthelyezte Ungvárra a m. kir. erdőigazgatóságához, *Pammer Dezső* m. kir. segéderdőmérnököt Sopronból áthelyezte Kőrösmezőre és megbízta a feketetiszai alsó és felső m. kir. erdőhivatalok vezetésével, *Vámosi Ferenc* m. kir. segéderdőmérnököt Miskolcra áthelyezte Rahóra és megbízta a rahói m. kir. erdőhivatal vezetésével, *Huszár Károly* m. kir. segéderdőmérnököt Miskolcra áthelyezte Poroskőre és megbízta a poroskői m. kir. erdőhivatal vezetésével, *Ladányi Béla* m. kir. segéderdőmérnököt Szegedről áthelyezte Beresényifalvára és megbízta a beresényifalvai m. kir. erdőhivatal vezetésével, *Gyarmathy Endre* m. kir. segéderdőmérnököt Szegedről áthelyezte Nagybocksóra és megbízta a nagybocksói m. kir. erdőhivatal vezetésével, *Szügyi Gyula* m. kir. segéderdőmérnököt Debrecenből áthelyezte Trebusafejérpatakra és megbízta a trebusafejérpataki m. kir. erdőhivatal ve-

zetésével, *Csabán István* m. kir. segéderdómérnököt Gödöllőről áthelyezte Tiszabogdányba és megbízta a tiszabogdányi alsó és felső m. kir. erdőhivatalok vezetésével, *Moyses Ferenc* m. kir. segéderdómérnököt Ungvárról áthelyezte Felsőszínevérré és megbízta az alsó és felsőszínevéri m. kir. erdőhivatalok vezetésével, *Kletz Károly* m. kir. erdőmérnökgyakornokot Miskolcra áthelyezte Mezőhátra és ideiglenesen megbízta a mezőháti m. kir. erdőhivatal vezetésével, *Kovács Árpád* m. kir. erdőmérnökgyakornokot Sátoraljaújhelyről áthelyezte Hátmegre és ideiglenesen megbízta a hátmegi m. kir. erdőhivatal vezetésével, *Petri János* m. kir. erdőmérnökgyakornokot Zalaegerszegről áthelyezte Németmokrára és ideiglenesen megbízta a németmokrai és oroszokrai m. kir. erdőhivatalok vezetésével, *Kemény Lajos* m. kir. erdőmérnökgyakornokot Békéscsabáról áthelyezte Csernolahovára és ideiglenesen megbízta a csernolahovai m. kir. erdőhivatal vezetésével, *Béky Albert* m. kir. erdőmérnökgyakornokot Debrecenből áthelyezte Técsőre és ideiglenesen megbízta a técsői m. kir. erdőhivatal vezetésével, végül *Jerôme René* m. kir. erdőmérnökgyakornokot Budapestről áthelyezte Tiszabogdányba és ideiglenesen megbízta a tiszaközi m. kir. erdőhivatal vezetésével.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter a szolgálat érdekében *Röcsei Géza* m. kir. főerdómérnököt Debrecenből, *dr. Földes Károly* m. kir. erdőmérnököt pedig Győrből áthelyezte a m. kir. erdőigazgatósághoz Ungárra és megbízta előbbnevezettet az erdőgazdasági birtokoknál a felügyeleti-tiszti teendők, utóbbnevezettet pedig a kerületi erdőrendezői teendők ellátásával.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter a szolgálat érdekében a felszabadult felvidéki területeken átvett erdőmérnökök közül *Szilvay József* főerdőtanácsost Aranyidáról áthelyezte Ungvárra, *Buday Aladár* erdőtanácsost Felsőbalogról, *Jurkovich János* erdőtanácsost pedig Rozsnyóról áthelyezte Miskolcra és mindhármat megbízta az erdőgazdasági felügyeleti tisztii teendők ellátásával, a kárpátaljai területen átvett erdőmérnökök közül pedig *Zimay János* erdőtanácsost megbízta a nagybocskói faraktár ügyeinek ellátásával, *Bugarin Eduárd* erdőmestert áthelyezte Perecsenyről a m. kir. erdőigazgatósághoz Ungvárra, *Mészáros Sándor* erdőmestert Alsókalocsáról áthelyezte a m. kir. erdőigazgatósághoz Rahóra, *Vaszőcsik Theodor* erdőmestert Németmokráról áthelyezte Husztra a m. kir. erdőfelügyelőséghez, *Jackovics Péter* erdőmérnököt Bustyaházáról áthelyezte Husztra és megbízta a huszti m. kir. erdőhivatal vezetésével, *Izsák Emánuel* erdőmérnököt Lyutáról áthelyezte Ókemencére és megbízta az ókemencei m. kir. erdőhivatal vezetésével, *Mitró Sándor* erdőmérnököt Csernolahováról

áthelyezte Perecesenybe és megbízta a perecesenyi m. kir. erdőhivatal vezetésével, *ifj. Paulyuk József* erdőmérnököt Bustyaházáról áthelyezte a m. kir. erdőigazgatósághoz Rahóra, végül *Pákh Antal* erdőmérnököt áthelyezte Bustyaházáról a m. kir. erdőigazgatósághoz Ungvárra.

ÚJ ERDŐMÉRNÖKÖK.

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karán az 1939. évi október hó 4-én tartott erdőmérnöki II. szigorlaton *Bándli Imre*, *Kiss Imre* és *Palkó László* erdőmérnöki oklevelet nyert.

A SZLOVÁK ERDŐ- ÉS FAGAZDASÁG PIACRENDJE.

Szlovákia közgazdaságának legfontosabb pillére a fa. Nem lehet csodálni tehát, hogy független állami életének legelső szakaszában is annak a birodalomnak a példájához igazodik, amely bel- és külpolitikáját egyaránt befolyásolja.

A németországi mintát Szlovákia csaknem teljes egészében magáévá tette, amikor a kormány ez év június végével megalakította a Szlovákiai Erdő- és Fagazdasági Tanácsot és azt a legmesszebbmenő hatáskörrel ruházta fel.

A Tanácsnak 20 tagja van, akiknek a megbízatása 3—3 évre szól. A magángazdaságot 11 tag képviseli, ezeket az erdőbirtokosság, a fűrészüzemek és a fakereskedők érdekképviselői választják. Maga a Tanács az egész gazdasági ágnek a csúcs-szervezete, amely a gazdaságügyi minisztérium felhatalmazása alapján az összes szükségesnek látszó intézkedéseket életbe léptetheti, a fenntartásához szükséges járulékokat beszedheti és határozatainak a politikai hatóságok útján érvényt szerezhet. Ilyenformán tulajdonképpen összekötő kapocs a magángazdaság és az állami akarat között és működésétől Szlovákia igen sokat vár.

Feladatai közül kétségtelenül *a használatok szabályozása* és a lakosság, illetőleg az ipar *szükségleteinek a kielégítése* a legfontosabb. Ebből a célból joga van az évi termés nagyságát és esetleg választékok szerinti eloszlását meghatározni és a termelvények árát megszabni. Hatáskörébe tartozik továbbá a kereslet és kínálat közötti szükséges egyensúly biztosítása, az erdőgazdaság jövedelmezőségének a fenntartása, a lánckereskedelem kikapcsolása, a kivitel irányítása és a belföldi felhasználás ellenőrzése. Ezzel természetesen együtt jár a korszerű erdő- és fagazdasági statisztika kiépítése, a külföldi szakkörökkel való szoros együttműködés, az erdőápolás, fafeldolgozás és értékesítés legcélraveze-

több módozatainak a felkutatása, a termelés mennyiségének és minőségének állandó fokozása, az összes fafeldolgozó üzemek munkájának ellenőrzése, újak alapításának az engedélyezése és a gazdasági vagy egyéb szempontból nem kívánatosaknak a megszüntetése.

Az intézmény tehát valóban nem szűkölködik hatáskörben, illetőleg teendőkben és — a külföldi szaklapok szerint — ha irányítása hivatott férfiak kezében lesz, céljának meg is fog felelni.

FELHÍVÁS.

Az erdőmérnökök ezidei *lelkigyakorlatát* a „Manrézá”-ban f. hó 26—30-án tartjuk, vagyis a lelkigyakorlat kezdődik f. hó 26-án (csütörtökön) este fél 8-kor és végződik 30-án (hétfőn) reggel 8 órakor.

A teljes ellátás három és fél napra 18 pengő. Felkérem t. szaktársaimat — elsősorban azokat, akik már kaptak meghívót — jelentkezés esetén küldjék vissza mielőbb a válaszlevelezőlapot.

Viszont azokat a t. szaktársaimat, akik meghívót eddig nem kaptak és jelentkezni óhajtanának, kérem, igényeljenek tőlem meghívót.

Czillinger János.

Budapest, IV., Apponyi-tér 1.

A rend kedvéért!

Nagyon kérjük t. olvasóinkat, szíveskedjenek a magyar erdőtisztikai tagjainak **név-, cím-, rang- és lakásváltozását** nekünk minden alkalommal bejelenteni, *hogy mindenkinek megadhassuk, ami őt megilleti.*

Az „Erdészeti Lapok” esetleg **elveszett példányainak a pótlását** is csak akkor vállalhatjuk, ha t. tagtársaink és előfizetőink cím- és lakásváltozásukat velünk idejében közlik.

Kérjük azonban, hogy a **pótlás iránti igényüket** az illető füzet megjelenése után **két héten belül** szíveskedjenek bejelenteni, mert később nem áll módunkban a kért füzeteket díjtalanul megküldeni.

**Az „Erdészeti Lapok“ 1939. évi X. füzetének
HIRDETÉSEI.**

A lap irányával nem ellenkező hirdetéseket mérsékelt díjszabás mellett közlünk.

Díjszabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) borgis betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttal szedett hirdetés milliméterenkint 30 fillér. (Egyszeri megjelenés mellett egy egész oldal ára 48 P.) Táblázatos és borgis betűnél kisebb betűfajttal szedett hirdetéseket másfélszeres egységárral számítunk. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

A támpéldány ára füzetenként 2 P.

Külön mellékletek megegyezés szerint.

Adóügyekben előfizetőinknek díjmentesen szolgál felvilágosítással az Adó és Könyvvitel szerkesztősége, IX., Ferenc-körút 37 szám. Telefon: 32-2-60.

SILVA

Erdőgazdasági Vállalat k. f. t. Körmend

Erdeimag - nagykereskedés.

Magpergetőgyár. ❖❖ Csemetekertek.

Központ: Körmend, telefon 52 ● **Fióktelep:** Zalaegerszeg, telefon 19

Ajánl: Kiváló minőségű, elismert legmagasabb csiraképességű, saját pergetésű **fenyőmagvakat**, hazai és szlavóniai származású **tölgy- és csermakkot**, mindennemű **erdészeti és gyümölcsmagvakat** erdőgazdaságok, gyümölcsfaiskolák és kertészetek részére. Mindennemű **erdei csemetéket, díszfenyőket, dísz- és sorfákat, díszcserjéket, rózsákat, gyümölcsvadoncokat** és **gyümölcsfákat**, valamint az összes egyéb **faiskolai termelvényeket** saját nagykiterjedésű és mintaszerűen kezelt csemetetelepeiről.

A **PICETOL** vadragás elleni védőszer magyarországi kizárólagos képviselője.

A Magyar Faiskolai Szövetség tagja.

Ügyv. igazgató: **Thiringer János** okl. erdőmérnök, a cég beltagja.

ERDÉSZETI MAGNAGYKERESKEDÉS

és csemetekerti cég

KEINER REZSŐ

okl. erdőmérnök

Budapest, I., Fery Oszkár-utca 34.

Telefon:
155-641

Sürgöncím:
KEINERMAG BUDAPEST

(Keresztény cég)

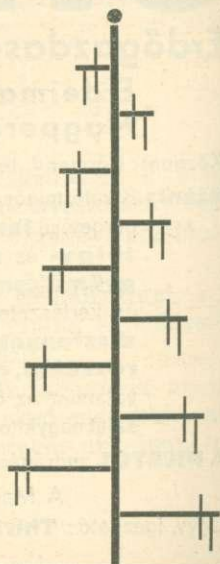
AJÁNLOK: fenyő- és lombfa-magvakat, kocsányos-, kocsánytalan- és csermakkot, fenyő- és lombfa-csemetéket.

VESZEK: tűzifát, szerfát, fűrészanyagot.

HÖNIG MÓR

vásárol: erdőket, kitermeléseket,
tűzifát és mindenfajta szerfát; elad:
tűzifát és kemény fűrészanyagokat.

Budapest, VII., Dohány-u. 14. Telefon: 14-36-98.

W Mindenféle tűzifát, szer-
fát, valamint tüzi- és szer-
fatermelést a legelőnyö-
sebb egységáron minden
mennyiségben vásárolunk

Winter Hermann Rt.

Budapest, V., Vilmos császár-út 72. Tel.: 1-112-69

ERDEI-, FEKETE-, LUC-, JEGENYEFENYŐT,

VÉKONY GÖMBÖLYEGFÁT VEZETÉKOSZLOPOK

céljaira 7—8 méter hosszúságtól felfelé minden hosszban kész-
pénzfizetés ellenében magas áron vásárolunk. Ajánlatokat kérünk.

„UNA“ Faértékesítő rt., Budapest V, Nádor-utca 21

Telefon: 129—451* szám alá

Erdőgazdaság vezetését, felügyeletét, ellenőrzését, *üzemter-
vek* elkészítését, szaktanácsok nyújtását vállalja: *Klausberger
Károly*, erdőmérnök, Budapest, I., Mészáros-utca 18. II. 17.

Nagyobb mennyiségű fenyő-, tölgy-, bükk-, cser-, hárs-,
éger-, gyertyán-, kóris-, stb. *szerfa*, valamint *tüzifa* kertül eladásra
a kéthelyi uradalomban. Az ajánlatok beadásának határideje:
1939 november 7. A részletes feltételeket az uradalom készséggel
közli az érdeklődőkkel. (Kéthely, Somogy vm.)

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Pályázatot hirdetek a tárcám államerdészeti altiszti személyzetének létszámában **I. oszt. altiszt, m. kir. erdőőri állásokra.**

A pályázatra bocsátott állások az 1933. évi 1400. M. E. számú rendelethez csatolt 8. számú kimutatásban megállapított illetményekkel, a szabályszerű lakbérrel és a rendszeresített mellékjárandóságokkal vannak egybekötve.

A kinevezés az 1927. évi 3.000. M. E. számú rendelet 10. pontja alapján egyelőre ideiglenes minőségben történik, de két évi kifogástalanul eltöltött szolgálat után végleges jellegűvé válik.

A pályázatra bocsátott állások felére az 1931. évi III. t.-c., illetőleg az annak végrehajtása tárgyában kiadott 1931. évi 11.720/17. számú utasítás (megjelent a Budapesti Közlöny 1931. évi március hó 15-iki 61. számában) alapján — amennyiben a pályázati feltételeknek megfelelnek — kizárólagos igényjogosultsággal bírnak azok a honvédségnél, határőrségnél, folyamőrségnél vagy csendőrségnél szolgálatot teljesített legénységi állományú egyének, akiknek ez az igényjogosultsága az érdekelt miniszter által kiállított igazolvánnyal elismertetett.

Ha az igazolványosoknak fenntartott ezekre az állásokra igazolványosok nem pályáznának, úgy ezekre, mint a jelen hirdetménnyel pályázatra bocsátott többi állásra a Vitézi Rend tagjainak és az 1914—1918. évi világháborúban arcvonalbeli szolgálatot teljesített, vagy ebből kifolyólag megrokkant egyéneknek — amennyiben a pályázat alá bocsátott álláshoz megkívánt feltételeknek megfelelnek — más pályázókkal szemben elsőbbségük van.

A pályázati kérvényhez eredetiben vagy hiteles másolatban a következő okmányok csatolandók:

a) általában:

1. Születési anyakönyvi kivonat (keresztlevél); 2. újabb keletű hatósági erkölcsi bizonyítvány, amely a családi állapotot és a politikai megbízhatóságot is igazolja; 3. a magyar honosságot igazoló bizonyítvány, esetleg a magyar állampolgárság fenntartására való igény szabályszerű bejelentését (opciót) igazoló okmány; 4. iskolai végzettséget igazoló okmány; 5. az 1935. évi IV. t.-c. 48. §-a alapján előírt erdőőri szakképzettséget igazoló bizonyítvány; 6. a jó látó-, hallóképességet és erdőőri szolgálatra alkalmas, erős testalkatot igazoló újabb keletű hatósági orvosi bizonyítvány; 7. az esetleges előző szolgálatot igazoló okmány.

b) *igazolványosoknál:* az a) alatti okmányokon kívül a 3. és 4. alattiak kivételével az 1931. évi III. t.-c. alapján kiállított igazolvány;

c) a *Vitézi Rend tagjainál*: az a) alatti okmányokon kívül a Vitézi Rend főszéktartósága által kiállított igazolvány, vagy annak hiteles másolata;

d) az 1914—1918. évi világháborúban arcvonalbeli szolgálatot teljesített egyéneknél: az a) alatti okmányokon kívül a Károly-csapatkereszt viselésére jogosultságot tanúsító igazolvány, esetleg ennek másolata;

e) a világháborúban arcvonalbeli szolgálatból kifolyólag rokkanttá vált nem hivatásos katonai egyéneknél; az a) alatti okmányokon kívül a rokkantjáradék élvezetét, illetőleg az ellátásra való igény nélkül hadirokkanttá történt nyilvánítást tanúsító lap hiteles másolata;

f) a világháborúban rokkanttá vált hivatásos katonai állományból származó egyéneknél: az a) alatti okmányokon kívül igazolvány arról, hogy a világháború alatt szerzett sérüléseiből kifolyólag rokkanttá váltak és sérülési pótdíj élvezetében állanak.

A pályázóknak sajátkezűleg írt és az alábbi kivétellel 2 P értékű okmánybélyeggel ellátott folyamodványukat a jelen pályázati hirdetésnek a *Budapesti Közlönyben történt megjelenésétől számított 30 napig bezárólag**) pontos laccímük feltüntetésével, m. kir. földművelésügyi miniszterhez címezve, a m. kir. földművelésügyi minisztérium II. főosztályához (Budapest, V. ker., Kossuth Lajos-tér 11., III. em. 312. szám) kell benyújtani.

Azok, akik kérvényüket már beadták, de azt a pályázati hirdetésben felsorolt okmányokkal fel nem szerelték, kötelesek a hiányzó okmányokat a pályázati határidő lejártáig pótlólag be-terjeszteni.

Az igazolványosok, valamint fenti c), d), e) és f) pontokban említett elsőbbségi igényjogosultak folyamodványai s ezek mellékletei az 1931. évi III. t.-c. 17. §-a, illetve az e törvény végrehajtása tárgyában kiadott 1931. évi 11.720/17. H. M. számú Utasítás második rész II. pontja alapján illetékmentesek.

A tényleges katonai szolgálatban álló igazolványosok szolgálati úton, a nem tényleges szolgálatban álló igazolványosok közvetlenül, a közszolgálatban álló pályázók felettes hatóságuk, a szolgálatban nem állók pedig Budapesten a székesfőváros polgármestere, vidéken pedig az illetékes főispán útján tartoznak kérvényeiket benyújtani.

A pályázat alapján ideiglenesen kinevezendő altisztek alkalmazásuk időpontjától számított hat hónap alatt úgy a szülők, mint a négy nagyszülő házassági és keresztleveleit, ha pedig. nők,

*) Tehát f. évi október hó 17-ig!

feleségük felmenőiről is ugyanezeket az okmányokat bemutatni kötelesek.

A pályázati feltételeknek meg nem felelő hiányosan felszerelt, vagy elkésve érkezett folyamodványokat nem veszem figyelembe.

Budapest, 1939. évi szeptember hó 12-én.

M. kir. Földművelésügyi Miniszter.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY.

A Magyar Királyi Államvasutak Igazgatósága az 1939/40. költségvetési évre mintegy:

- a) 108.000 darab 260 cm. hosszú,
- b) 114.000 darab 250 cm. hosszú,
- c) 210.000 darab 240 cm. hosszú,
- d) 168.000 darab 220 cm. hosszú,

összesen **600.000 darab tölgy-, vagy bükk-talpfa**, továbbá 10.000 db. 1.60 m. hosszú, 14 cm. magas, 20 cm. alsószélességű és 13 cm. felsőszélességű és mintegy **5000 m³ tölgy-váltotalpfa** szállítására nyilvános versenytárgyalást hirdet.

Az aláírt ajánlatot „Ajánlat az 56.753/939. számú versenytárgyalási hirdetményben közölt talpfa- és váltotalpfa szállítására” sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva, a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál (VI., Andrásy-út 75., III. emelet 336. sz.) 1939. évi október hó 17-én déli 12 óráig személyesen vagy posta útján kell benyújtani, ahol a versenytárgyalás részletes feltételei is megtudhatók.

Budapest, 1939. évi szeptember hó.

Az Igazgatóság.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETÉS.

A Magyar Királyi Államvasutak **600 m³ tölgyfarönkö** szállítására nyilvános versenytárgyalást hirdet.

Az ajánlatot „Ajánlat a 64.159/1939. számhoz fenyőhídfa szállítására” címmel 1939. évi október hó 27-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak igazgatóságának beszerzési főosztályánál (Budapest, VI., Andrásy-út 75. III. 336.) benyújtani vagy posta útján beküldeni, ahol a részletes feltételek is megtudhatók.

Budapest, 1939. évi szeptember hóban.

Az Igazgatóság.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Nagykőrös város pótharaszti erdőgazdaságánál az ujonnan rendszeresített két **erdőőri állás** betöltésére pályázatot hirdetek.

Pályázhatnak az I. 1935:IV. t.-e. 48. §-a alapján előírt szak-képzettséggel rendelkező, fedhetetlen előéletű, 24 évet betöltött, egészséges egyének.

Az erdőőri állás jelenlegi illetménye — illetmény rendezés alatt áll — évi 228 pengő készpénzfizetés, szabad lakás, tüzelő, 400 négyszögöl kert, 4 hold szántó, 6 hold kaszáló, 10 hold legelő, 2 darab ló, 2 növendék, 2 darab tehén, 2 darab növendék, 2 sertés egy évi szaporulatával jószágtartás.

Pályázati kérelmekhez eredetben vagy hiteles másolatban a következő okmányok csatolandók:

1. Születési anyakönyvi kivonat;
2. újabb keletű hatósági erkölcsi bizonyítvány, amely a családi állapotot és a politikai megbízhatóságot is igazolja;
3. a magyar honosságot igazoló bizonyítvány, esetleg a magyar állampolgárság fenntartására való igény szabályszerű bejelentését (opciót) igazoló okmányt;
4. iskolai végzettséget igazoló bizonyítvány;
5. az 1935:IV. t.-e. 48. §. alapján előírt erdőőri szakképzettséget igazoló bizonyítvány;
6. a jól látó, hallóképességet és erdőőri szolgálatra alkalmas erős testalkatot igazoló újabb keletű hatósági orvosi bizonyítvány;
7. az esetleges előző szolgálatot igazoló okmány;
8. a katonai szolgálatra vonatkozó okmányok.

A pályázati kérvényeket f. évi november hó 1-én déli 12 óráig Nagykőrös város I. ügyosztályánál (régí városháza, I. em. 10. sz.) kell benyújtaniok.

Nagykőrös, 1939 szeptember hó 20. napján.

Dezső Kázmér s. k.,
polgármester.

ELVESZETT ERDŐŐRI BIZONYÍTVÁNY PÓTLÁSA.

Közhírré teszem, hogy *Bencsik András* részére, aki 1908. évben Gödöllőn született, 1939. évi 78. szám alatt az eredetivel egyenlő értékű erdőőri bizonyítvány-másodlatot adtam ki, mivel az eredeti bizonyítvány elveszett.

Esztergom, 1939. évi október hó 9-én.

A szakiskola igazgatója:

Agfalvi Imre s. k.
m. kir. erdőtanácsos.

Kőszegi Fenyőmagpergetőgyár

Erdészeti magnagykereskedés és faiskolák, *Wächter Gyula és fia, Kőszeg*. Szállít legolcsóbb árak mellett mindennemű elsőrendű minőségű erdei *tűlevelű, lombfa- és gyümölcsmagvakat*, valamint *mindenfajta csemetét*. Tölgy-, bükk- és csermakk kapható. Kérjen előnyárajánlatot!

Legmodernebben berendezett magpergetőgyár és legrégibb magyar cég.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY.

A Magyar Királyi Államvasutak Igazgatósága 2070 m³ **műhelyi lúcfenyő-deszka** szállítására nyilvános versenytárgyalást hirdet.

Az ajánlatokat legkésőbb folyó évi *október hó 19-én déli 12 óráig* kell a magyar királyi államvasutak beszerzési főosztályában (Budapest, VI., Andrásy-út 75. III. 386) beadni, ahol a versenytárgyalásra vonatkozó részletes feltételek is megtudhatók.

Budapest, 1939. évi október hó.

Az Igazgatóság.

HIRDETMÉNY.

A kalocsai érsekuradalmi erdőhivatal közhírré teszi, hogy az érseki javadalom tulajdonához tartozó és Pest vármegye déli részén, valamint Baja város határában fekvő dunamenti erdeiben az 1939/40. évre üzemtervileg kijelölt *vágások fatömegét* 1939. évi *október 20.* napján d. e. 9 órakor Kalocsán az érsekuradalmi jószágigazgatóság tanácsstermében (Szentháromság-tér 4. sz. alatt) írásbeli zárt ajánlati versenytárgyalás útján áruba bocsátja.

Az árverési és eladási feltételek az uradalmi erdőhivatalnál Kalocsán, továbbá a bajaszentistváni és szekszárdi erdőgazdálkodásoknál megtekinthetők, kívánatra postán is megküldjük az ajánlattevőknek.

Kalocsa, 1939. évi szeptember hó 13-án.

Érsekuradalmi Erdőhivatal.

Mátrai vörösfenyvesünkben évek múltán megint szép **magtermés** mutatkozik, úgy, hogy az uradalmi- és más faiskolák az idén ebből a dombvidékünkhöz alkalmazkodott állományból elláthatják magszükségletüket. *Ara kg.-ként 10.50 P.* Csomagolás önköltségen. *Tari erdőgazdaság és Faiskola, Tar, Heves megye.*

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETÉS.

A M. Kir. Iparügyi Minisztérium X. szakosztálya (állami kőszénbányászat) nyilvános versenytárgyalást hirdet a komlói m. kir. kőszénbánya részére 1940/41. évben szükséges

9.250 m³ különféle méretű fenyőbányafa,

1.750 m³ különféle méretű tölgybányafa,

120 drb. 6.1 m. h., 25—30 cm. Ø borovi fenyőrönkő,

50 m³ 4.— m. h., 40 cm.-től felfelé Øjü borovi fenyőrönkő,

250 m³ különféle méretű erdei fenyőrönkő,

100 m³ 4.— m. h., 40 cm.-től felfelé Ø-jü lúe fenyőrönkő,

300 drb. különféle méretű tölgyrönkő,

150 m³ különféle méretű tölgyrönkő,

1.200.000 fm., 1.5 m. h., 24 mm. vastag, 16 cm. sz. fenyőszél-deszka szállítására.

A kiírás részletei (részletes versenytárgyalási hirdetmény, szállítási feltételek, ajánlati űrlap) az iparügyi minisztérium X. szakosztályánál (állami kőszénbányászat, Budapest, IV., Váci-utca 36., I. em. 4.) hétköznaponként 12—14 óra között —50 P áron megszerezhetők, illetve a budapesti és pécsi kereskedelmi és iparkamaránál, hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaék nemzeti szövetsége budapesti és pécsi csoportjánál, továbbá Komló község elöljáróságánál megtekinthetők.

Az ajánlatokat 1939. évi *október hó 18-án* 12.30 óráig kell az állami kőszénbányászathoz (Budapest, IV., Váci-utca 36., I. em. 4.) benyújtani. Bányapénzt le kell tenni.

Budapest, 1939. évi szeptember hó 27-én.

A m. kir. iparügyi minisztérium X. szakosztálya.

Erdőmérnök uradalmi állást nyerhet. Javadalmazása a szokásos természetbeni járandósággal. Ajánlatokat *Gara Imréné*, Budapest, Pannónia-utca 50. sz. továbbit. Személyes megjelenés csak meghívásra. Fizetési igények megjelölendők.

Megvételre keresem Jankó Sándor „*Erdészeti földmérés-tan*“-ának II. részét. Ajánlatot az ár megjelölésével az „*Erdészeti Lapok*“ kiadóhivatalába kérek.

Eladó 40.000 darab 1 éves jólfejlődött *akác-csemete* á P 6.— + kiszedési és csomagolási költség (P 1.20) és 30.000 darab *tölgy-csemete* á P 6.— + kiszedési és csomagolási költség (P 1.20) *felsőbüki Nagy Mihály* erdőgazdaságában, Egyházashetye.

Az „Erdészeti Lapok“ 1939. évi X. füzetének tartalma:

(Inhalt. — Sommaire. — Contents.)

	Oldal
Bíró Zoltán: A tűzifa árkérdése. — (<i>Die Preisfrage des Brennholzes. — La question du prix du bois de chauffage. — The Price of Fire-Wood.</i>)	969
Dr. gróf Forgách Balázs: Az akác tenyésztése a nyírségi futóhomokon. — (<i>Robinienzucht auf den Flugsandböden des „Nyírség“-Gebietes. — La culture des robiniers sur le sol sablonneux du Nyírség. — Locust cultivation on shifting sand soils of the „Nyírség“.</i>)	973
Egyesületi közlemények. — (<i>Vereinsnachrichten. — Nouvelles de l'Association. — Society notices.</i>) Olvasóink szíves figyelmébe	988
Választmányi ülés	989
Hivatalos közlemények. — (<i>Amtliche Mitteilungen. — Communications officielles. — Official communications.</i>) Az Államerdészeti Tisztviselők Gyermekneinek Nevelését Segélyező Alap zárószámadása az 1937—1938. évről	990
Jelentkezés a vadőri szakvizsgára	992
A m. kir. földművelésügyi miniszter 176.817/1939. III. B. 3. sz. rendelete a vérfelfrissítés céljaira szolgáló kedvezményes áru tenyészvad-juttatás tárgyában	994
Irodalom. — (<i>Literatur. — Bibliographie. — Reviews.</i>)	
Vésséi Ferenc: Tűzifa árkérdése 1939 tavaszán. (Dr. Mihályi Zoltán.)	998
L. Hufnagl: Lehrbuch der Forsteinrichtung. (Fekete Zoltán.)	998
Hazai folyóiratok	1003
Külföldi lapszemle	1006
Különfélék. — (<i>Verschiedenes. — Divers. — Notes.</i>)	
Halálozások: Pribnow Pál †, 'Sigmond Elek dr. †	1013
Személyi hírek	1013
• Új erdőmérnökök	1017
A szlovák erdő- és fagazdasági tanács	1017
Felhívás. (Czillinger János.)	1018
A rend kedvéért!	1018
Hirdetések. — (<i>Anzeigen. — Annonces. — Advertisements.</i>)	1019